Nr. 207. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Kraków, Piątek 9 Września 1921. Rok XL.

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	2640 Mk	1320 Mk	660 Mk	220 Mk
z odnoszeniem do domu	3000 „	1500 „	750 „	250 „
W Polsce:				
z przesyłką pocztową	3000 „	1500 „	750 „	250 „
W innych państwach	3600 „	1800 „	900 „	300 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracji „Nowej Reformy“** w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3.
Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 10 Mk: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohua,** ulica Legjonów 9.

Cena numeru 10 Mp.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracja „Nowej Reformy“. — Biuro dzienników „Ruch“ (dawniej J. Hoscasa i A. Salomonowej), ulica Szczepańska l. 9; — Biuro dzienników Marjana Hupczyca ul. Jagiellońska l. 7.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ulica Legjonów 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. **W Jarosławiu** J. Soszyńska. — **W Tarnowie** M. Reckach. — **W Wiedniu:** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów) I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek Wollzeile.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 20·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego oraz za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** 30 Mk za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 50·— od wiersza nonparelowego. — **Głosy publiczne** po Mk 60·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 80 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 7 Mk od słowa. Ogłoszenia zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% drożej. **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy.

Warunkowa uchwała.

Kraków, 8 września.

Panowie Witos, Rataj, Kiernik i Grzędzielski zeszli się onegdaj na posiedzenie w prezydjum Klubu P. S. L. i uchwalili, co następuje:

»Wobec tego, że gabinet nie ma dostatecznego poparcia ze strony lewicy, natomiast narażony jest na bezwzględne ataki prawicy, Klub P. S. L. postanawia wycofać swoich członków z gabinetu«.

Wszystko w porządku. Postanowienie nie jest dla nikogo niespodzianką. Premjer Witos miał w czasie swoich rządów jedną przepiękną chwilę. Było nią przepędzenie bolszewików z pod Warszawy. Dzieła wybawienia dokonał wtedy zapał odrodzonego żołnierza polskiego, ale część zasługi spadła także na tych, którzy byli u steru rządu, w tym wypadku na p. Witosa. Lecz po tej jednej przepięknej chwili nastał okres nieporadności. P. Witos zdawał się być człowiekiem mocnej ręki i dlatego długo podtrzymywał, mimo ataków endecji, szczerą życzliwość i poparcie społeczeństwa. Mógł był tę życzliwość dla dobra ogólnego wyzyskać, mógł był zażądać dalszych dużych ofiar i przeprowadzić niejedną wielką reformę, zwłaszcza w zakresie postawienia na nogi skarbu polskiego. Tego jednak uczynić nie potrafił. Brakło mu szerokiego horyzontu obywatelskiego, mocnej głowy i bezinteresownej energji. Nie umiał ściągnąć uchwalonej daniny i pożyczki przymusowej, nie umiał nawet pokierować roztropnie przeprowadzeniem reformy rolnej, nie umiał ukrócić rosnącego rozwydrzenia złych instynktów społeczeństwa. Prawda, że był ciągle narażony na zakulisowe przeszkody, jakie mu robiła narodowa demokracja, to największe nieszczęście Polski, która tym wszystkim złym instynktom patronowała; ale jest to tylko okoliczność łagodząca, ale nie usprawiedliwiająca. Nareszcie doszło do tego, że nasza gospodarka państwowa znalazła się na progu bankructwa. Byłoby wprawdzie wielką nieprawiedliwością obwiniać o tem rezultat samego p. Witosa, ale nie można go uwolnić od odpowiedzialności, ponieważ on właśnie stał na czele rządu i mając za sobą [illegible] życzliwość rozumnej części społeczeństwa, nie umiał oprzeć się robotom warcholskim, nie umiał przeciwstawić się z całą mocą procesowi rozkładowemu złych instynktów. Jeżeli tedy z jednej strony możemy ubolewać, że p. Witos nie spełnił pokładanych w nim nadziei, z drugiej strony uchwałę na początku zacytowaną musi się uważać za fakt nieunikniony. P. Witos skończył się. Nikt na to nie poradzi; ani on sam nawet, bo wie dobrze, że dzisiaj mniej niż kiedykolwiek potrafiłby podołać tym zadaniom, których dotychczas nie spełnił.

Niestety — zacytowana uchwała ma komentarz. Powiedziano tam, że nie jest ona stanowcza, dopóki nie zatwierdzi jej Zarząd Klubu na posiedzeniu plenarnem, które ma się odbyć 9 września. Gdy się to czyta, nie chce się wierzyć własnym oczom. Jakżeż to? Uchwała Zarządu Klubu ma dopiero zadecydować o tem, co stało się już co najpóźniej w chwili podjęcia pierwszej uchwały konieczności państwową. Więc interes Klubu ma być ponad interesem państwa? Przypominają się najgorsze metody polityki narodowo-demokratycznej. Czyżby rozszalała partyjność endecka miała zarazić nawet zdrowe mózgi i serca chłopa polskiego?

T a w a r u n k o w o ś ć u c h w a ł y j e s t o b j a w e m b a r d z o n i e b e z p i e c z n y m, gdyż zgóry już każe przewidywać, że rząd dotychczasowy chce wkroczyć na drogę przewlekania istniejącego przesilenia, gdy tymczasem należałoby natychmiast postanowić doraźne środki zaradcze, bez względu na to, czy byłaby to ingerencja Naczelnika państwa, czy to (o czem wszyscy mówią pocichu, ale czego wstydzą się powiedzieć głośno), — celowo, z wytkniętym programem, poprowadzona dyktatura.

J e ż e l i u s t ą p i e n i e o b e c n e g o g a b i n e t u s t a ł o s i ę k o n i e c z n o ś c i ą p a ń s t w o w ą, j e s t n i ą r ó w n i e ż w y p r a w i e n i e d o d o m u o b e c n e g o S e j m u. Jeżeli opowiada się, że zaszkodzi to naszym interesom państwowym ze względu na sprawę górnośląską i wileńską, trzebaby to uważać za wybieg bardzo nieszczery. Bo zapytajmy się: c z y w i ę c e j n a m z a s z k o d z i d a l s z e z a b a g n i a n i e s t o s u n k ó w, c z y z a b i e g e n e r g i c z n y o i c h u z d r o w i e n i e. Niema na to dwóch odpowiedzi, tem więcej, że ciągle jeszcze nie mamy pewności, czy obie te piekące sprawy zostaną wreszcie w najbliższym czasie rozstrzygnięte. Wie o tem lepiej sama Warszawa, która ma wiadomości bezpośrednie, nie chcemy tu wtrącać się jako niewtajemniczeni, ale jakkolwiek jest, fakt zabrania się do energicznej sanacji stosunków może nam wyjść tylko na dobre, nawet wobec zagranicy, przenigdy zaś nie może nam zaszkodzić.

Komisja budżetowa uchwaliła już — jak donoszą — konieczność rozpisania wyborów sejmowych na grudzień rb. Komisja nie jest do tego kompetentna, ale przypuszczać trzeba, że Sejm, który ma się zebrać 13 bm. (feralna cyfra!), mimo wielkiej miłości własnej stanie na tem samem stanowisku. Byłoby to zatem jedno z ogniw zaczętej sanacji doraźnej. Rząd, jaki przyjdzie i w jakiejkolwiek formie przyjdzie, byleby z jak najsilniejszą władzą, uwolniony od wpływów beznadziejnie niedołężnego Sejmu, może już w tym okresie, gdy dotychczasowi posłowie spoczną w pieleszach domowych, zarządzić te wszystkie środki sanacyjne, jakie są już w tej chwili naglące i konieczne. Obywatele cnotliwi chętnie się im poddadzą, niecnotliwi będą posłuszni, gdy poczują, że ktoś umie nakazywać, nakaz przeprowadzać, nieposłusznych karać bezwzględnie. Energji, w tym kierunku objawionej, każdy rozumny i dobry obywatel państwa będzie mógł tylko przyklasnąć, bo wie, że wyjdzie to na dobre nietylko całej Rzeczypospolitej, ale i każdego jej mieszkańca i obywatela.

Niechże więc w chwili obecnej gabinet p. Witosa nie przeprowadza uchwał warunkowych, niech nie próbuje liczyć na odwlekanie, niech nie pomaga przez to rozkładowym elementom endeckim i bolszewickim. Przeciwnie — za dobre mu to będzie poczytane, jeżeli da dobry przykład i interes państwa nad interesy swojej partji postawi. W ten tylko sposób społeczeństwo nie zapomni p. Witosowi jego roli w okresie nieszczęśliwych zapasów sierpniowych i będzie w nim nadal widziało karnego obywatela, który i dzisiaj potrafi się poddać konieczności państwowym i w przyszłości uczęszcza swoich [illegible] poprowadzi tam, gdzie interes narodu i państwa poprowadzić ich każe, chociażby z nałożeniem dużych ofiar osobistych.

Niebezpieczeństwo długotrwałego przesilenia.

(Telefonem od naszego korespondenta).

OŚWIADCZENIE PREMJERA.

Wczoraj popołudniu zebrali się **upełnomocnieni przedstawiciele zespołu stronnictw centrowych,** który, jak wiadomo, grupuje w sobie stronnictwa, popierające rząd. Dyskusja toczyła się **nad sprawą dalszego istnienia gabinetu,** ponieważ w rozmowie prywatnej **premjer oświadczył** prezesowi »Zespołu« p. Skulskiemu, że w myśl uchwały powziętej przez prezydjum Klubu P. S. L. **bezwzględnie poda się do dymisji.**

»ZESPÓŁ« ŻĄDA DYMISJI.

Po dłuższej dyskusji »Zespół« stronnictw centrowych **uchwalił wysłać do premjera Witosa list** treści następującej:

»Panie Prezydencie! »Zespół« stronnictw centrowych niniejszem podaje do wiadomości p. prezydenta, że **całkowicie podziela jego zapatrywanie co do potrzeby niezwłocznej dymisji całego gabinetu.**

Podpisano: Pol. Str. Lud., Nar. Zjedn. Lud., Klub mieszczański, Klub Pracy Konstytucyjnej.

PREMJER TRWA PRZY »WARUNKOWEJ UCHWALE«.

Wobec powyższej uchwały stronnictw, popierających rząd, **spodziewano się już w dniu wczorajszym, że prezydent Witos wręczy Naczelnikowi państwa dymisję całego gabinetu.** Dymisja ta jednak wniesiona nie została, a jak się dowiadujemy z kół, zbliżonych do p. Witosa, **nie nastąpi ona przed powzięciem odpowiedniej uchwały przez Zarząd klubu P. S. L.,** który — jak już donosiliśmy wczoraj — zebrać się ma w tym celu **w nadchodzący piątek, wobec czego formalnego wybuchu przesilenia spodziewać się należy w piątek wieczorem lub sobotę.**

BEZNADZIEJNY HOROSKOP.

Stawianie jakichkolwiek **horoskopów** co do składu przyszłego gabinetu jest w chwili obecnej **niezmiernie trudne,** gdyż, jak dotychczas, tak i obecnie **niema warunków utworzenia stałej większości, na której mógłby się oprzeć nowy rząd.**

GROZA DŁUGOTRWAŁEGO PRZESILENIA.

W kołach sejmowych panuje naogół przekonanie, że **żadne kombinacje gabinetowe bez współudziału p. Witosa i Skulskiego** nie mogą liczyć na powodzenie. Że jednak w dzisiejszych warunkach kombinacja taka natrafiałaby na wielkie trudności, oczekiwać należy, że **przesilenie będzie długotrwałe.**

POGŁOSKI O PRZEJŚCIOWYM GABINECIE FACHOWYM.

Mówią również o powołaniu **gabinetu, złożonego z fachowców na czas przejściowy tj. do chwili zwołania nowego Sejmu.** Zdaniem tych kół taka właśnie kombinacja pozwoliłaby szybko zlikwidować przesilenie.

DYMISJA MIN. SKARBU JESZCZE NIEPRZYJĘTA.

Warszawa (EE). Dymisja ministra skarbu Steczkowskiego **nie jest dotychczas przyjęta.** Jako kandydatów wymieniają w dalszym ciągu pp. Michalskiego i Byrkę. Kandydatura p. Modzelewskiego, proponowana przez niektóre pisma, nie wchodzi w rachubę.

Obrady Ligi Narodów.

WYBÓR SZEŚCIU WICEPREZESÓW.

Bordeaux, 7 września (PAT). Na wczorajszem popołudniowem posiedzeniu Ligi Narodów komisje przystąpiły do wyboru prezesów i wiceprezesów. Pierwsza komisja dla spraw prawniczo-konstytucyjnych wybrała prezesem Scialoję (Włoch), wiceprezesem Urrutiego (Kolumbja), druga komisja finansowo-techniczna prezesem Take Jonescu (Rumunja), wiceprezesem Andradyego (Portugalja), trzecia komisja dla rozbrojeń i blokady prezesem Brantinga (Szwecja), czwarta komisja dla wewnętrznej organizacji Ligi prezesem Edwardsa (Chile), wiceprezesem Schlego (Danja), piąta komisja dla spraw humanitarnych prezesem Doherty'ego (Kanada), wiceprezesem Tang Tsai Fou (Chiny), szósta komisja spraw politycznych (dopuszczenie innych państw do Ligi) prezesem Quinonesa de Leon (Hiszpanja), wiceprezesem Escalante (Wenezuela). Prezesi tych sześciu komisyj będą zarazem wiceprezesami zgromadzenia Ligi.

PRZEDSTAWICIELE POLSKI W KOMISJACH.

Genewa, 7 września (PAT). Havas. Polska jest reprezentowaną w komisjach w następujący sposób:

W komisji zmian w traktacie Ligi Narodów przez **Askenazego,** w komisji prawn. konstytucyjnej przez **Olszewskiego i Sokala,** w komisji rozbrojenia i blokady przez **Askenazego,** w komisji finansowej i spraw wewnętrznych przez **Modzelewskiego,** w komisji spraw politycznych i administracji państwowej przez **Askenazego.**

OSOBA NOWEGO PREZYDENTA LIGI.

Bordeaux, 7 września (PAT). »Temps« omawiając wybór nowego prezydenta Ligi narodów Carnebecka, pisze, że ten mąż stanu złożył dowody, iż jest **doskonałym administratorem,** nadto należy się spodziewać, że Liga Narodów zyska wiele w swym rozwoju dzięki jego wielkiej znajomości spraw prawniczych. — Jest rzeczą konieczną, aby prezydent Ligi był **jak najobjektywniejszym. Carnebeck odpowiada tym wymaganiom.**

DYSKUSJA GENERALNA O DZIAŁALNOŚCI LIGI.

Bordeaux, 7 września (PAT). Na interwencję Hymansa i Roberta Cecila zadecydowało zgromadzenie Ligi Narodów, że dyskusja generalna o działalności Rady Ligi i sekretarjatu za rok ubiegły odbędzie się na plenarnem posiedzeniu, ze względu **na ważność dyskusji.** Pierwotnie było postanowione, że dyskusja ta ma się odbyć w komisji.

WYCOFANIE POPRAWKI POLSKIEJ.

Genewa, 7 września (PAT). Od specjalnego korespondenta. — We wtorek dnia 6 bm. prezydent zgromadzenia Carnebeck odczytał pismo delegacji polskiej do Sekretarjatu generalnego Ligi, w którem delegacja prosi **o wycofanie z porządku dziennego obrad** drugiej sesji zgromadzenia Ligi, wniesionej ze strony polskiej **poprawki do artykułu 6 traktatu o Lidze Narodów.** Rzeczona poprawka wejdzie pod obrady sesji zgromadzenia, które się odbędzie w roku przyszłym. Wzmiankowana poprawka, proponowana przez rząd polski, dotyczy **równej reprezentacji w Sekretarjacie Ligi Narodów wszystkich państw, będących członkami Ligi.**

Zatarg węgiersko-austrjacki.

DALSZE STARCIA.

Wiedeń, 7 września (PAT). Jak podają dzienniki, wczoraj w nocy koło Burgau **przyszło do starcia między austrjackim patrolem żandarmerji a węgierskim oddziałem. Nastąpiła wymiana strzałów.** Dwóch żandarmów austrjackich odniosło rany.

Wiedeń, 7 września (PAT). Urzędowo donoszą, że dzisiejszej nocy przyszło do nieznacznych starć, tylko **pod Burgau i Allhau.** Rannych nie było. Napastników przepędzono.

WYSADZENIE MOSTU W POWIETRZE.

Wiedeń (EE). Bandy węgierskie **wysadziły w powietrze most graniczny pod Allhau.** Próby naprawy mostu nie doprowadziły do celu z powodu **silnego ognia karabinów maszynowych ze strony węgierskiej.**

INTERWENCJA KOALICJI.

Jak donoszą nam z Budapesztu, przedstawiciele ententy w Budapeszcie otrzymali wczoraj od swoich rządów polecenie poczynienia **energicznych kroków wobec tamtejszego rządu celem wstrzymania dalszej akcji zaczepnej wobec Austrji.** Wedle wieści dotąd nie sprawdzonych wystosowała ententa do rządu węgierskiego **ultimatum,** którego termin upływa **o godz. 12 w nocy 7 bm.**

Wiedeń (EE). Przedstawiciele państw sojuszniczych wysłali podobno do rządu budapeszteńskiego **ultimatum** z terminem 6-cio dniowym, w którym to czasie mają Węgry zgodnie z traktatem **odstąpić Austrji przyznane jej komitaty.**

WOJSKA KOALICYJNE NA WĘGRY.

Warszawa (EE). »Rzeczpospolita« donosi, że przybyłe do Opola wojsko francuskie i stacjonowane na Górnym Śląsku wojska angielskie i włoskie **zostaną częściowo wysłane na Węgry** dla dopilnowania porządku i rozbrojenia węgierskich organizacyj wojskowych, sprzeciwiających się wydaniu Austrji komitatów zachodnich. Pociągi dla tego celu są podobno przygotowane. Naczelne dowództwo nad wojskami, udającemi się na Węgry, **obejmie jeden z jenerałów angielskich lub włoskich.**

STANOWISKO CZECHOSŁOWACJI.

Budapeszt, 6 września (PAT). Węg. Biuro kor. — Wiedeński sprawozdawca »Az Est« donosi, że otrzymał w poselstwie czeskosłowackiem w Wiedniu następujące wyjaśnienie:

Czechosłowacja śledzi z największem zainteresowaniem **wypadki w zachodnich Węgrzech** i widzi z ubolewaniem, że rząd węgierski **nie spełnia swych zobowiązań.** Co się tyczy naszej zbrojnej interwencji, to **Czechosłowacja jest gotowa wkroczyć do zachodnich Węgier,** należy jednak stwierdzić, że dotąd nie było o tem mowy. Ze strony austrjackiej nie zgłoszono takiej prośby. Klucz sytuacji leży obecnie **nie w Pradze, lecz w Paryżu.** Idzie o to, co uchwali Rada ambasadorów. Jeżeli życzyć sobie będzie zbrojnej interwencji i jeżeli rząd austrjacki wystąpi w Pradze z takiem żądaniem, **wojska czeskosłowackie będą zmuszone obsadzić zachodnie Węgry.**

JUGOSŁAWJA WOBEC WYPADKÓW NA WĘGRZECH.

Grac, 6 września (PAT). Dzienniki donoszą z Belgradu, że szef sztabu jeneralnego armji jugosłowiańskiej wojewoda Vojovic odjechał do Osijeku. Podróż jego **łączą z wypadkami na Węgrzech.**

Czego chcą Anglicy?

Korespondent londyński »Neue Freie Presse« omawiając stosunek angielskiej opinji publicznej do Lloyda George'a, pisze pomiędzy innemi:

»Sposób traktowania sprawy Górnego Śląska pozyskał Lloydowi Georgeowi także wielką część opinji publicznej. Nazwano Anglików narodem kramarzy i rzeczywiście wielkość i dobrobyt zjednoczonego królestwa opierają się na handlu. A sfery handlowe coraz więcej dochodzą do przekonania, że ich dobrobyt zależy w istocie swojej od dobrobytu Europy i dlatego każda polityka, któraby chciała utrwalić stan wojenny, staje się coraz bardziej niepopularna.

»Zmysł sportowy Anglików jest przysłowiowy i dlatego sprzeczne jest z ich zapatrywaniem politycznem uderzać w człowieka, który został już powalony. Tę naturalną tendencję wzmacnia w tym wypadku przekonanie, że podobne postępowanie byłoby szkodliwe dla własnych interesów. Anglja odczuwa, że Francja uprawia politykę militarną, a nie ulega wątpliwości, że dla przeciętnego Anglika zbyt silna Francja byłaby równie niewygodna, jak zbyt silne Niemcy. Mimo to niełatwo zatrzeć wspomnienie zniszczonych okolic Francji i jeżeli z biegiem czasu węzły koalicji rozluźniły się, to jednak są one jeszcze silne i zachowają tę siłę, o ile Francja nie osłabi ich przez usuwanie lub ignorowanie brytyjskiego sposobu widzenia. — Wielka masa intelektualnych w Anglji nie wie-

---

KAZIMIERZ ZDZIECHOWSKI.

ZBRODNIA

(Dokończenie).

— Gdy ktoś składa pieniądze bezimiennie — zaczął szorstko — lepiej jest nie zdradzać zaufania ofiarodawcy, ale mniejsza o to. Należy się państwu sprostowanie... Zebrani zostali wprowadzeni w błąd. Pan prezes nie zna zupełnie mojej przeszłości. Życie moje nie było pasmem czynów szlachetnych a wręcz przeciwnie. Nie mam prawa do żadnej aureoli. Wiele zła uczyniłem ludziom i krajowi — mówił, twardo rabiąc wyrazy — w młodości popełniłem zwykłe morderstwo, osądzono mnie na ciężkie roboty i zesłano. Uchodziłem niesłusznie za bojownika rewolucyjnego, dziś postanowiłem wyprowadzić wszystkich z błędu...

Urwał... I wśród ciszy powszechnej opuścił zgromadzenie, wyszedł z jasną twarzą, wyprostowany, wielkiemi krokami...

*

Po powrocie z posiedzenia Adam w samotnym pokoju swoim próbował ułożyć jakiś rozsądny projekt na przyszłość. Pod ścianą stały spakowane jeszcze owe dwa kufry, które miesiąc temu zamierzał zabrać z sobą do Polski. Dziś wyruszał także w daleką drogę, ale nie wiedział tylko, dokąd podąży... Oczy widziały próżnię... Adam nie żałował publicznej spowiedzi, a nawet odczuwał oprócz krótkotrwałego zresztą zadowolenia, które daje zwykle szlachetny i mężny postępek, jakąś osobliwego rodzaju wisielczą czy szubieniczną ulgę! Cieszył się, że, nie mogąc zadać sobie fizycznej śmierci, przynajmniej zniszczył siebie moralnie...

Mosty zostały spalone... Gdyby nie dzisiejszy epizod, żyłby tu małodusznie, chodziłby pod oknami Marysi, oczekując na zmiłowanie, marniałby w chorobliwej bezczynności. Obecnie trzeba mu wywędrować w świat. Kilka już razy w życiu Adam zdobywał się na wybuch nagłej, bezpamiętnej odwagi, z jaką idzie się na śmierć, ale obecnie jak najpospolitszy tchórz, zabierał się do ucieczki. Gdyż po tem co zaszło, zostać w tem mieście, wśród znajomych, znosić pogardę niedawnych pochlebców, spotykać Marysię — przechodziło poprostu siły jego.

Przed laty, po przyznaniu się do winy oraz po wyroku sądowym, władze państwowe osadziły go w więzieniu, zakuły w kajdany, ogoliły głowę, ubrały w kaftan szary z ciemną na grzbiecie łatką, przewiozły o tysiące mil. Wówczas na widok grubych murów, zakratowanych okien, kajdan i dozorców, serce wrzało w nim nienawiścią i buntem, albo pogrążało się w rozpacz, dziś żałował, iż nie zamkną się za nim drzwi, pilnie strzeżone, że nie zawiozą go o tysiące mil... Nie potrzebowałby szukać pustelni, gdzieby udało mu się ukryć przed pogardą niedawnych przyjaciół... Bo wolałby znaleźć się wśród tygrysów i szakali, wśród węży i ropuch, szczurów i żółwi, między głazami, niż w towarzystwie porządnych ludzi.

Nie dadzą mu spokoju ci ludzie porządni. Ciekawe oczy wszędzie go wyszpiegują, gadatliwe języki rozgłoszą sensację na cztery strony świata. I wszędzie, gdziekolwiek się pokaże, będą ludzie porządni, wytykając go palcami, gadać, że to jest ów sławny Adam Grobliński, który uchodził za politycznego działacza, udawał bohatera, a okazał się pospolitym mordercą i agentem ochrany. Gdyby był zachował bogactwa swoje, darowanoby mu najwstrętniejsze szalbierstwa, ale że stał się dobrowolnym nędzarzem, opływa go, sponiewiera i wyklnie w szlachetnem oburzeniu opinja publiczna... A do tego Adam Grobliński nie chciał dopuścić... Przed Bogiem korzył się i kajał się.

Bogu pozwalał karać, smagać, druzgotać, na sąd ludzi ułomnych, kłamliwych, na poniewieranie — nie godził się... I dlatego nie wiedział, kędy ma iść. Pieczar, gdzie ukrywali się przed wiekami pustelnicy, nie było na ziemi... Zresztą on nie nadawał się na anachoretę. On mógł przebywać albo pomiędzy świętymi, którzyby zapewne w niebiańskiej dobroci swojej wszystko mu wybaczyli, albo wśród takich samych, jak on, przestępców i wyrzutków społeczeństwa na Sachalinie na Kamczatce. Tam nie roiłoby mu się już co wieczór, jak niegdyś w epoce egzaltacji religijnej, iż Chrystus z hańbionego katorżnika zabiera do raju swego, ale pokrzepiłby go Pan, nie Bóg dobroci i radości, którego napróżno szukał w życiu lecz surowy i mocny Bóg, który wymaga od sług swoich bezwzględnej prawdy i prawości, twardego wypełnienia powinności, który narzuca ludziom straszliwy zakon swój, lecz ten nie opuszcza człowieka samotnego w nieszczęściu...

Pogrążony w zamyśleniu Adam nie słyszał kroków na schodach, stąpania podo drzwiami, nie przeczuł, iż stoi tam już długą chwilę zdjęta bojaźnią Marysia. Opuściła posiedzenie jednocześnie z Adamem, szła za nim, teraz nie śmiała wejść.

Zapukała wreszcie.

— Proszę wejść — oschle odezwały się rosyjskie słowa z wewnątrz.

Powoli otworzyła drzwi, a, gdy ujrzała jego posępną boleść, szybko postąpiła ku niemu. Miała powiedzieć, iż przyszła przeprosić go za to, iż tyle dni zwlekała, że nie odrazu wyrzekła się dla niego rodziny, stanowiska, Białozier... Miała wytłumaczyć, iż jeśli nie wolno jej było budować z nim domu szczęścia, to nikt nie może zabronić dzielić niedoli... Miała złożyć hołd uznania. Ale nie rzekła nic. Wyciągnęła tylko obie ręce, on zaś wszystko zrozumiał...

Wziął ją w objęcia, przycisnął do serca, które obmyły ze zła i fałszu wody świętej rzeki cierpienia, całował włosy, mądre czoło, wszystkowidzące oczy, usta...

— Marysiu, co tobie jest — spytał, czując w niej chłód i lęk...

— Nic — odparła.

I żeby zataić przed sobą i przed nim ów ocień czy posmak odrazy, którą odczuła przy dotknięciu rąk i ust mordercy, zarzuciła mu ręce na szyję.

Rzędowice-Gorlice lato 1919 roku.

KONIEC.

że troszczy się o to, czy Niemcy zapłacą odszkodowanie, czy nie. Dla nich jest rzeczą wątpliwą, czy zapłacenie odszkodowań będzie dla odbiorcy korzystne, czy też szkodliwe. Anglja nie sprzeciwia się też wcale, ażeby »sankcje zostały zniesione«.

Tym razem sąd niemiecki o Anglikach jest przedmiotowy i trafny. »Le Temps«, omawiając projekt umowy francusko-niemieckiej w Wiesbaden, zaznacza z ubolewaniem, że w Anglji podnoszą się głosy, jakoby ta umowa sprzeciwiała się traktatowi wersalskiemu. Dziennik wymieniony zbija to twierdzenie, przytaczając przepisy traktatu, odnoszące się do tej kwestji.

Ale — powiada »Le Temps« — istnieje inny zarzut angielski. Anglja chce wywozić. Jest to dla niej krzyczącą koniecznością. »Observer« powiada: »Ludność angielska nie zdoła się wyżywić, jeżeli handel pozostanie taki, jak jest obecnie. Musimy albo sprzedawać albo umrzeć z głodu«. Anglicy bacząc na to, ażeby ich z żadnego rynku nie wyparto, niepokoją się, że wyroby niemieckie zaleją zniszczone okolice Francji. Chcąc zapobiec każdej kombinacji ekonomicznej, którąby mogła zamknąć dla nich kontynent europejski, wyobrażają sobie może, jakoby umowa pomiędzy Loucheurem i Rathenauem mogła przyczynić się do powstania wielkich trustów francusko-niemieckich.

Tak pisze dziennik francuski. Dwa te głosy, jeden niemiecki a drugi francuski, są cennym przyczynkiem do poznania, jaki sposób myślenia wyrobił się obecnie w Anglji. Słowa »Observera«, że Anglicy muszą albo sprzedawać, albo umrzeć z głodu, są po niejakiej redukcji zupełnie prawdziwe. Z tym sposobem myślenia Anglików muszą się liczyć ci zwłaszcza, którzy od nich zależą w mniejszym lub większym stopniu.

Rehabilitacja Niemiec.

W Sztokholmie odbył się niedawno zjazd t. zw. unji międzyparlamentarnej, czyli związku, do którego należą posłowie do parlamentów różnych państw. Od roku 1913 był to pierwszy zjazd podobny, wojna bowiem przerwała stosunki międzynarodowe.

Na zjeździe tym byli obecni przedstawiciele Niemiec, nie było Francuzów i Belgów. „Frankfurter Zeitung" podkreśla z zadowoleniem, że przywódca delegacji niemieckiej, Walter Schücking, należał obok Anglika, lorda Weardale, Amerykanina Walsha i Włocha Ferarsa, do osobistości kierowniczych na zjeździe.

Francuzi i Belgowie uzależnili swe przybycie od tego, czy Niemcy zechcą uznać, że ojczyzna ich jest winna wywołania wojny. Niemcy się na to nie zgodzili, bo nikt poza Francuzami i Belgami tego od nich nie wymagał i skończyło się na tem, że byli na zjeździe, Francuzów zaś nie było. Fakt ten jest wysoce znamienny i zapowiadający ciekawe następstwa na przyszłość.

Na zebraniu politycznem, na zebraniu, w którem uczestniczyli członkowie parlamentów wielkich państw, obradowali Anglicy, Amerykanie i Włosi obok Niemców, pod nieobecność Francuzów i Belgów. Wytwarza się przez to precedens, który polityka niemiecka nie omieszka wyzyskać przy innych okazjach, przedewszystkiem w Lidze Narodów.

—

Nie ulega wątpliwości, że fakt, który zaszedł w Kopenhadze jest poważnym krokiem naprzód, postawionem przez Niemcy na drodze do rehabilitacji politycznej w Europie. Fakt ten jest również bardzo pouczający, bo oświetla to, co się dzieje za kulisami jawnej polityki światowej.

Kościół prawosławny w Polsce.

Sprawy wyznaniowe w Polsce czekają jeszcze na rozwiązanie. Z Rzymem ma być zawarty konkordat, którego treści Rząd nie podał wcale do wiadomości społeczeństwa. Słyszymy też o zamiarach stworzenia autokefalji Kościoła prawosławnego w Polsce. Zastrzegając sobie na później omówienie konkordatu z Rzymem, dzisiaj powtarzamy za warszawskiem »Przymierzem« z 28/8 tymczasowe uwagi o Kościele prawosławnym w Polsce:

Losy Kościoła prawosławnego w Polsce powinny obchodzić każdego Polaka z tego względu, że mamy kilka miljonów obywateli wyznania prawosławnego. Prawosławni w Polsce dzielą się na trzy grupy pod względem narodowym: Ukraińców, Białorusinów i Rosjan.

Ale gdy grupy, ukraińska i białoruska, to są kilkumiljonowe masy autochtonicznej ludności kraju, grupa Rosjan, to uchodźcy, byli urzędnicy Rosji carskiej — wogóle ludność napływowa, licząca w dodatku kilkadziesiąt tysięcy ludzi.

Gdy jednak porównamy wpływ tych trzech grup na władzę kościoła prawosławnego u nas, to zobaczymy, że znikoma garstka Rosjan ma większość bezwzględną i wśród władz wyższych i nawet wśród niższego duchowieństwa parafjalnego. Zjawisko to jest zrozumiałe o tyle, że Rosja od najdawniejszych czasów starała się podporządkować Kościół ukraiński i białoruski prawosławny swojej władzy, którą był Synod, co też i osiągnęła swego czasu w zupełności.

Mając najwyższą władzę kościelną w Białorusi i Ukrainie w swem ręku, Rosja tak zrusyfikowała duchowieństwo ukraińskie i białoruskie, że stało się ono ostoją rusyfikacji najbezwzględniejszej. — Zaś tresura w seminarjach duchownych przyszłych »duszpasterzy« w kierunku rosyjskim była tak dobra, że do niedawna spotkanie duchownego prawosławnego, któryby się przyznawał do narodowości ukraińskiej lub białoruskiej, było rzadkością.

Czas wojny zrobił wiele wyłomów w tej klerykalnej twierdzy propagandy moskiewskiej; obecnie już bardzo wielu znajdujemy szczerych patrjotów wśród tych warstw, jednak masa główna jest jeszcze obca lub w najlepszym razie obojętna, zaś władza naczelna znajduje się dotąd w ręku Rosjan.

W pierwszych dniach września b. r. ma się odbyć zjazd duchowieństwa prawosławnego z całej Polski, zwołany w celu uregulowania stosunków Kościoła prawosławnego do państwa polskiego i załatwienia wielu spraw wewnętrznych. Już samo ustalenie miejsca i terminu zjazdu ujawniło poważne różnice między większością ukraińsko-białoruską a inicjatorami zjazdu, którymi są Rosjanie.

Dla obznajomienia czytelnika z duchem, panującym wśród tych kół, podajemy poniżej fragment z projektu biskupa Krzemienieckiego Djonizego (Ukraińca), w którym stara się on określić i ustalić »Prawne stanowisko Kościoła prawosławnego do państwa polskiego«.

Oczywiście projekt to dopiero, który nie przeszedł jeszcze przez ogień dyskusji, ani krytyki, więc zawiera w sobie wiele wygórowanych, albo poprostu »charakterystycznych« dla tych kół żądań, jak to na przykład obowiązkowa nauka religji prawosławnej w »wyższych zakładach naukowych«, wtedy, gdy nie żąda tego wcale Kościół katolicki, jak uwolnienie od podatków majątku Kościoła prawosławnego, jak nakoniec chęć zachowania starego stylu nie tylko w obchodzeniu świąt prawosławnych, ale i w szkole i wogóle w życiu codziennem.

Jednak powitać ten projekt należy, jako dowód, że koła ukraińskie duchowne stają wyraźnie i lojalnie na stanowisku państwowości polskiej i chcą z tą państwowością szczerze współpracować.

Projekt biskupa Djonizego brzmi, jak następuje:

1) Prawosławny Kościół w Polsce jest uznany przez państwo polskie, jako samodzielna religijna organizacja i zwolniony od wtrącania się państwa w jego wewnętrzne sprawy i ład, a także korzysta z obrony i opieki państwa, tej najwyższej organizacji politycznej.

2) Państwo polskie uznaje jurydyczną moc i znaczenie uchwał i postanowień, jakie wydaje dla siebie Kościół prawosławny od chwili ogłoszenia ich przez władze kościelne, jako też aktów zarządu kościelnego i sądu, o ile nie naruszają praw państwowych.

3) Prawa państwowe, które dotyczą Kościoła prawosławnego, państwo polskie ogłasza nie inaczej, jak po porozumieniu się z władzami Kościoła.

4) Państwo polskie uznaje władzę i znaczenie kościelnej eparchji, jako też urządzeń kościelnych, które nadał im Kościół.

5) Działalność organów Kościoła prawosławnego podległo nadzorowi państwa polskiego tylko z punktu widzenia zgodności jej z prawami państwowemi, wymaganiami władz sądowo-administracyjnych i sądowych.

6) Wyjście z prawosławia dozwolonem jest nie wcześniej, jak po dojściu do wieku, który jest wymagany dla ślubu. Wcześniej od tego wieku dzieci mogą porzucić prawosławie tylko za zgodą rodziców i nie inaczej, jak gdy sami rodzice porzucają prawosławie.

7) Pod grozą kary kryminalnej wzbroniona jest obraza i zniewaga publiczna Kościoła prawosławnego, rzeczy, podlegających religijnemu, prawosławnemu poszanowaniu i prawosławnych osób duchownych, bezczeszczenia miejsc prawosławnego nabożeństwa i poszanowania religijnego; przymus i pogróżki w celu usunięcia z prawosławia.

8) Polskie prawodawstwo państwowe, co do ustaw w sprawach ślubów chrześcijan prawosławnych, ogłasza się zgodnie z kanonami Kościoła prawosławnego.

9) Kościelno-sądowe postanowienia w sprawach rozwodu i uznania ślubu kościelnego za prawny mają moc postanowień sądowych.

10) Metryczne księgi kościelne są pisane w mowie rodzimej zgodnie z polskiemi prawami państwowemi i mają moc aktów stanu cywilnego.

11) Szkoły niższe, średnie i wyższe, tak wyłącznie teologiczne, jak i ogólno-oświatowe, które istnieją dla nauki dzieci duchowieństwa i funkcjonarjuszów kościoła prawosławnych i dla przygotowania duszpasterzy prawosławnych, korzystają w państwie polskiem ze wszystkich praw szkół państwowych na ogólnych podstawach.

12) We wszystkich szkołach państwowych i prywatnych wychowanie dzieci prawosławnych powinno odpowiadać duchowi kościoła prawosławnego; nauka religji dla uczniów prawosławnych obowiązkową jest w niższych i średnich, a także i wyższych szkolnych zakładach; nauczyciele religji w szkołach państwowych dostają utrzymanie ze źródeł państwowych.

13) Zadowolenie potrzeb religijnych chrześcijan prawosławnych w armji i flocie powinno być otoczono opieką państwa polskiego; każdy oddział wojskowy, gdzie znajdują się żołnierze wyznania prawosławnego, winien mieć kaplana prawosławnego na koszt państwa.

14) Proboszcze, djakoni, mnisi i psałterzy są zwolnieni od wojskowej i innych osobistych naturalnych powinności; funkcjonarjusze instytucji Kościoła korzystają z praw urzędników państwowych.

15) Majątek, należący do instytucji Kościoła prawosławnego nie ulega konfiskacie, lub odebraniu, zaś samo instytucje nie mogą być skasowane, jeśli niema na to zgody Kościoła.

16) Majątek, który należy do instytucji Kościoła prawosławnego, nie podlega opodatkowaniu państwowemu, nie nakładają się nań ani gminne, ani miejskie, ani powiatowe podatki, jeśli majątek ten nie daje dochodu z jego dzierżawy lub najmu.

17) Kościół prawosławny otrzymuje ze skarbu państwa wedle specjalnego kosztorysu, zrobionego przez władzę kościelną, a zatwierdzonego drogą ustawodawczą, co roku wyasygnowania na jego potrzeby i zdaje sprawozdanie z otrzymanej sumy na ogólnych podstawach.

18) Instytucje Kościoła prawosławnego, które w obecnym czasie korzystają z praw osoby prawnej, nie tracą tych praw, zaś instytucje, które ich nie mają, lub które świeżo powstają, otrzymują właściwe prawa po zgłoszeniu władzy kościelnej.

19) Kalendarz prawosławny starego stylu swobodnie zachowują chrześcijanie prawosławni w swojem religijnem, codziennem i szkolnem życiu. W uroczyste święta, niedziele i te święta, które Kościół prawosławny specjalnie obchodzi (według starego stylu), synowie Kościoła prawosławnego winni być wolni: urzędnicy — od pracy państwowej, uczniowie i nauczyciele od szkolnej, mieszczanie i wieśniacy od wszelkich osobistych naturalnych powinności, od zapozwania do sądowych i administracyjnych instytucyj i t. d.

KRONIKA.

Kraków, 3 września.

JEN. DUPONT W KRAKOWIE. Bawi w naszem mieście jen. Dupont wraz z małżonką i córką, który przyjechał wczoraj autem z G. Śląska i zajechał do Grand Hotelu. Jen. Dupont zwiedził w towarzystwie por. Pusłowskiego zabytki miasta, a wczoraj był na przedstawieniu w teatrze im. Słowackiego. Po paru dniach pobytu w Krakowie miły gość nasz odjedzie do Zakopanego.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali: 679-tą W. Bieńkowski i Synowie, Warszawa, 680-tą Erazm i Jerzy Bieńkowscy 1921, 681-szą 3 pułk piechoty Legjonów w Grodnie i 682-gą Kooperatywa funkcjonarjuszów policji państwowej w Sieradzu — wpłacając po 30.000 marek za cegiełkę.

IZBA SKARBOWA WE LWOWIE komunikuje: W najbliższym czasie, który będzie podany osobno do wiadomości, rozpocznie się pod kierownictwem i nadzorem dyrekcji Izby skarbowej we Lwowie, na całym obszarze Małopolski i Śląska Cieszyńskiego rejestracja i stemplowanie tytułów długu przedwojennego Austrji i Węgier. Bliższe warunki i wymogi poda rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 16 maja 1921 Dz. praw Nr 45, p. 269, a gdy termin rejestracji upływa z dniem 1 listopada 1921, leży w interesie właścicieli, posiadaczy jak i depozytarjuszy zarejestrować i ostemplować się mających tytułów długów, aby przygotowali znajdujące się w ich posiadaniu odnośne renty, losy, obligacje i inne papiery wartościowe, celem rychłego poddania ich przepisanemu formalnemu postępowaniu.

ZMIANA FUNKCJONOWANIA W POLICJI PAŃSTWOWEJ. Z dniem 9 bm. nastąpi zmiana w godzinach służbowych policji państwowej. Z systemu ośmiogodzinnych dyżurów przeszła policja państwowa na inny praktyczniejszy, wedle którego żołnierz policyjny będzie pełnił służbę przez 6 godzin. Cały personal został podzielony na 4 części, z których trzy są przeznaczone do służby, a czwarta jest używana do asystencji, konwojów, służby kurjerskiej względnie do nauki w szkole policyjnej. Z chwilą kiedy ministerstwo sprawiedliwości zorganizuje własną straż więzienną i konwojową, bezpieczeństwo publiczne zyska znacznie przez zwiększenie liczby posterunków na mieście.

RATUJMY OCHRONKI W DĘBNIKACH I ZAKRZÓWKU. Ks. Fran. Gołba zwraca się do nas z prośbą o poparcie ochronek w Dębnikach i Zakrzówku, prowadzonych przez zakonnice. Ochronkami temi zajmuje się Komitet Ochronek, który jednak z powodu niedostatku funduszów wypłaca siostrom w tych ochronkach zaledwie 1400 mk. rocznej pensji. Ponieważ oba te zakłady niosą pomoc opuszczonej dziatwie, mają prawo zakołatać o pomoc do społeczeństwa. Ks. Gołba składa na ten cel 250 mk.

Z AKADEMJI SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE Wpisy na 1 półrocze roku szkolnego 1921-22 w krakowskiej Akademji sztuk pięknych rozpoczną się d. 19 września i trwać będą dla nowych uczniów do końca września, wpisy zaś dawnych uczniów do 8 października włącznie. Nowowstępujący kandydaci i kandydatki na uczniów Akademji mają w terminie do końca września włącznie wnieść pisemne podania, poczem poddać się egzaminowi wstępnemu, który się rozpocznie dnia 3 października i trwać będzie do 8 października włącznie. Nauka na wszystkich kursach rozpocznie się dnia 10 października o godz. 9 rano.

WYSTĘPY J. LESZCZYŃSKIEGO. Arcydzieło Fredrowskie »Zemsta« tak przychylnie przyjęto w obecnem wznowieniu, powtórzone będzie dzisiaj po raz trzeci z udziałem sympatycznego gościa p. J. Leszczyńskiego. W piątek teatr zamknięty celem ostatecznego uporządkowania gmachu, w którym roboty prowadzone intenzywnie przez całe wakacje, skończono z największym wysiłkiem tuż przed pierwszem przedstawieniem. W sobotę pierwsza premjera tego sezonu będzie rozgłośny dramat 3-aktowy Maeterlincka na tle inwazji Niemców do Belgji w roku 1914 pt. »Burmistrz Stylmondu«. Tytułową rolę odtwarza p. J. Sosnowski, jednocześnie reżyser sztuki. Z dramatem połączona będzie satyryczna 2-aktowa komedja Maeterlincka pt. »Cud św. Antoniego«, którą prowadzi p. M. Jednowski, odtwarzający również rolę tytułową. Jednocześnie przygotowuje się wznowienie »Ślubów panieńskich« z pamiętną przemiłą kreacją p. J. Leszczyńskiego jako Gucia.

MIEJSKI TEATR: OPERA, OPERETKA. Dziś po poł. »Jaś i Małgosia«, opera Humperdincka. Będzie to przedstawienie przeznaczone specjalnie dla dziatwy; wieczorem »Hrabina« Moniuszki. Wystąpi w niej po raz ostatni gość warszawski p. Bogucki, który wysoce artystyczną kreacją w roli Podczaszyca podbił krakowską publiczność. Partję Hrabiny odśpiewa p. Mechówna, Broni p. Mankiewiczówna. W piątek 9 bm. Wieczór baletowy jako sensacyjna nowość sezonu. Wezmą w nim udział znakomici soliści baletu pp. Iljina, Jabłońska, Martówna i corps de balet. W programie obok numerów solowych znajdzie się niezmiernie interesująca pełna uroku scena choreograficzna.

»TANIEC SZCZĘŚCIA« będzie najbliższą premjerą teatru »Nowości«. W głównych rolach wystąpią M. Czernekówna, H. Kamińska, E. Pilarski, Z. Ujheli, St. Woliński. Nadto występ całego baletu. Dziś we czwartek po poł. »Kapłanka ognia«, wieczorem »Krysia leśniczanka«.

TURNIEJ TENNISOWY S. T. A. Z. S. rozpoczyna się dziś przed południem i rozgrywany będzie przez cztery dni (8, 9, 10 i 11) na boiskach w parku Krakowskim. Początek gier codziennie o godz. 9 rano, koniec o zmroku. W turnieju wezmą udział najlepsi gracze Polski. Po raz pierwszy reprezentanci wszystkich dzielnic walczyć będą o tytuł mistrza Polski w terminie na rok 1921. Wejście na turniej dziś przed południem jak zwykle główną bramą parku Krakowskiego, po południu zaś, w razie festynu, bramą od ul. Czarnowiejskiej.

ECHA WŁAMANIA. W ub. r. włamali się do kasy Urzędu podatkowego w Liszkach niewyśledzeni przez długi czas sprawcy, którzy oprócz gotówki skradli 2 garnitury korali znacznej wartości. Dopiero w ostatnich dniach udało się policji tut. wpaść na ich trop i aresztować jako takich: Andrzeja Ziębę, Walerjana Krzemienia, Kamyczka i Józefa Góreckiego. Organa policyjne w Podgórzu wyśledziły, że korale te sprzedała żona Góreckiego Janina niejakiej Antoninie Nowakowej z b. Kongresówki. Nowakową odszukano i korale odebrano.

DONIESIENIA O KRADZIEŻY. Tadeusz Beer, zarządca tartaku Potockich w Krzeszowicach, doniósł, iż onegdaj z garażu automobilowego tamże skradziono różne części składowe auta za 150.000 mk. Podejrzany o tę kradzież jest palacz kadry samochodowej Piotr Pasemkow.

Ottonowi Sobieskiemu, urzędnikowi prywatnemu skradziono w tramwaju Nr 3 portfel, zawierający kwotę 3000 mk. i czek na 70.000 mk.

Janinie Woźniak, uczennicy szkoły św. Rodziny na Pędzichowie skradziono z garderoby szkolnej płaszcz gumowy i sukien wartości 50.000 mk.

Pawłowi Mrozowskiemu, konduktorowi kolejowemu skradziono podczas targu na Rynku Kleparskim kwotę 8.000 mk. i legitymację kolejową.

KRADZIEŻE NA DWORCU KOLEJOWYM. Aresztowano Stanisława Marszewskiego, lat 17 z Gruszowa i Benedykta Kaźmierczyka, lat 16 z Bieńkowic za kradzież uprzęży na dworcu kolejowym na szkodę nieznanego właściciela.

Aresztowano Wincentego Kiebzaka, lat 27, który wyciągnął z kieszeni jakiegoś kolejarza portfel z kwotą 6.000 mk.

Aresztowano na dworcu towarowym Stanisława Lubacza, lat 24 z Woli Duchackiej w chwili, gdy odcinał plomby przy wagonach towarowych w celu kradzieży towarów.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI JESIENNY W GIMNAZJUM IV IM. SIENKIEWICZA odbędzie się a) piśmienny w dn. 13 i 14 bm.; b) ustny od dnia 16 bm. aż do ukończenia. Zgłosić się i złożyć taksę należy najpóźniej dnia 12 bm. między 11—12 przed poł.

Z INSTYTUTU MUZYCZNEGO. P. Marja Korczak-Golińska absolwentka »Kursu operowego« Instytutu muzycznego w Krakowie została zaangażowana do opery lwowskiej jako mezzosopran dramatyczny.

BIURO MELDUNKOWE policji znajduje się obecnie w dotychczasowym lokalu przy ul. Zacisze 5, parter, na lewo, dokąd też należy się zwracać z meldunkami.

POLSKIE TOWARZYSTWO KRAJOZNAWCZE — urządza w niedzielę dnia 11 bm. wycieczkę do Lipowca. Wyjazd rano 8'20, powrót 9'30 wieczorem. Informacje i zgłoszenia w biurze, ul. Grodzka 64. II p. między godz. 6—7 wiecz.

MIEJSKIE AMBULATORJUM DENTYSTYCZNE szkolne zostało otwarte po ferjach wakacyjnych dnia 9 bm. Godziny przyjęć od 2 do 4 po poł. z wyjątkiem niedziel i świąt. Ambulatorjum prowadzi jak w latach poprzednich dr Ludwik Grabczak.

Z kraju i ze świata.

DYREKTOREM DEPARTAMENTU MINISTERSTWA BYŁEJ DZIELNICY PRUSKIEJ mianowany został p. Samulski, dotychczasowy dyrektor Banku związku spółek zarobkowych.

ZNIESIENIE URZĘDU WALKI Z LICHWĄ. Tel. z Warszawy: Do Rady ministrów wpłynął wniosek przekazania uprawnień, wynikających z ustawy o walce z lichwą władzom administracyjnym. Dotąd te uprawnienia przysługiwały ministerstwu aprowizacji, które obecnie jest w stanie likwidacji.

EPILOG NADUŻYĆ W URZĘDZIE PRZYWOZU I WYWOZU. Z Warszawy telefonują nam: Wczoraj odbył się w ministerstwie przemysłu i handlu sąd dyscyplinarny nad naczelnikiem wydziału Głównego Urzędu przywozu i wywozu Bełzeckim, oskarżonym o udział w nadużyciach w tym urzędzie. Sąd skazał Bełzeckiego na wydalenie ze służby. W przyszłym tygodniu staną przed sądem dalsi oskarżeni, a między innymi naczelnik Urzędu przywozu i wywozu inż. Mylinowski.

W OBRONIE BANDYTÓW. Ulica Wolska w Warszawie była w niedzielę wieczorem widownią krwawego starcia między policją a tłumem, który stanął w obronie wolskich bandytów. Siedmiu opryszków napadło na jadącego wozem żyda, którego w obronę wzięli przybyli na alarm posterunkowi. Zebrany tłum począł obrzucać policję kamieniami, chcąc udaremnić ujęcie sprawców napadu. Padło kilkadziesiąt strzałów rewolwerowych i karabinowych, z tłumu jednak nikt nie został raniony, jedynie trzech milicjantów doznało uszkodzeń od uderzeń kamieniami. Policji udało się przyaresztować przywódcę bandy Antoniego Kacprzaka, inni umknęli przy pomocy tłumu.

KONKURS NA POSADĘ PRZEŁOŻONEJ GIMNAZJUM. Ministerstwo oświecenia publicznego ogłasza konkurs celem obsadzenia posady przełożonej gimnazjum państwowego żeńskiego w Lodzi. Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty, należy bezzwłocznie skierowywać do departamentu szkół średnich ministerstwa W. R. i O. P. (Bagatela 12).

ZAKAZ PIELGRZYMEK DO MIEJSC ODPUSTOWYCH. Z powodu epidemji czerwonki, panującej z dużem nasileniem w zachodniej Małopolsce, naczelny komisarjat do walki z epidemjami w Warszawie zarządził natychmiastowo zaniechanie wszelkich tłumnych pielgrzymek do miejsc odpustowych.

PRZEWODNIK PO GDAŃSKU. Polskie Tow. Krajoznawcze w Warszawie podjęło inicjatywę wydania obszernego »Przewodnika po Gdańsku«, którego redakcję powierzono dr Miecz. Orłowiczowi. Przewodnik wyszedł i zawiera 124 stron tekstu petitem (z mapą), daje nietylko szczegółowy opis Gdańska, Oliwy i Sopot, adresy wszystkich polskich instytucyj publicznych i prywatnych w Gdańsku, ale także krótki opis całego terytorjum wolnego miasta Gdańska, tak miejscowości nadmorskich, jak Wyżyn Gdańskich, oraz położonych w delcie Wisły, Żuław. Skład główny w księgarni Książnicy Polskiej w Warszawie.

CZYŻBY SZKODLIWE WALKI RELIGIJNE? „Robotnik Warszawski" pisze: Kacyki administracyjne na kresach nie ustają w swoich zabiegach, aby dać się jaknajbardziej we znaki prawosławnej ludności kresowej.

W dniu 1 czerwca zjawił się we wsi Krupe, w powiecie Krasnostawskim, policjant, żądając w imieniu komendy pow. krasnostawskiego kluczy od miejscowej cerkwi prawosławnej. Ponieważ kluczy mu nie oddano, wystosowane zostało od starostwa krasnostawskiego wezwanie do jednego z członków dozoru kościelnego, aby stawił się w urzędzie starościńskim i doręczył klucze, które znajdować się mają w urzędzie do czasu definitywnego rozstrzygnięcia sprawy cerkwi przez ministerstwo Wyznań i Oświecenia publicznego.

Wobec tego starosta cerkiewny, Michał Saj, zebrał miejscową ludność prawosławną i przedstawił jej żądanie starostwa. Na zebraniu zdecydowano nie oddawać kluczy staroście, ale prawosławnemu biskupowi.

W dniu 15 sierpnia przyjechał do starosty cerkiewnego starszy posterunkowy i kom. Ostrowski i ponownie zażądał kluczy. Obecna w domu żona M. Saja, powiedziała kom. Ostrowskiemu, że klucz odesłano już do prawosławnego biskupa, wobec czego komendant zaczął kląć i rozkazał „budę" zapieczętować, co też uczyniono.

DRAMAT NA TLE ZAZDROŚCI. — Sierżant z DOG. we Lwowie, Leon Skórny, lat 28, od dłuższego czasu starał się o rękę Stanisławy T., młodej wdówki, zamieszkałej w Rynku l. 29. Ponieważ uczucia wdowie są zmienne, więc i ta zwróciła swój afekt na osobę pewnego nafciarza. Zrozpaczony tem sierżant S. poszedł rano w niedzielę do ulubionej z wymówkami. Przekładania widocznie nie odniosły skutku, w poswstałej sprzeczce sierżant S. wyciągnął rewolwer i strzelił do niewiernej, strzał chybił, kula utkwiła tylko w piersi, następnie drugim strzałem, skierowanym w skroń, pozbawił siebie życia. — Zwłoki jego odstawiono do kostnicy wojskowej, zaś kulę, tkwiącą w piersi wdowy T., wyciągnął dr Celewicz, przybyły z pogotowiem ratunkowem.

PRZEMYTNICTWO NAD ZBRUCZEM. Lwowska „Gazeta Wieczorna" otrzymała wiadomości ze Skały, według których na całem pograniczu polsko-rosyjskiem, na linji Zbrucza, uprawiano jest od miesięcy przemytnictwo na wielką skalę, które przemytnikom przynosi w krótkim czasie wielomiljonowe dochody, w straszny sposób rujnując państwo i przyczyniając się w dalszym ciągu do deprecjacji waluty. Skala jest jednym z głównych etapów tego handlu, który odbywał się tutaj do niedawna wprost pod okiem władz, umożliwiając obok siebie także uprawianie szpiegostwa. O rozmiarach tego olbrzymiego, nielegalnego handlu świadczy fakt, że w samej Skale znajduje się obecnie stokilkadziesiąt składów manufaktury, zarówno własność kupców tutejszych, jak i uciekinierów rosyjskich, którzy na tem pograniczu, na głodzie panującem w Rosji, postanowili dorobić się majątków. Kompanja celna i żandarmerja kordonowa, stacjonowana w Skale, rozpoczęły energiczną walkę przeciwko temu przemytnictwu, a obława, zarządzona przez dowództwo żandarmerji kordonowej, przyniosła niepospolity rezultat w postaci kilkuset osób z za Zbrucza, bawiących po naszej stronie.

NOWE URZĘDY TELEGRAFICZNE. W urzędach pocztowych Druja powiatu Dzisna i Lachowicze powiatu Baranowicze zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną przy połączeniu pierwszego z Głębockiem a drugiego z Baranowiczami i Łunińcem.

NAGŁY ZGON JÓZEFA MANNA. We wtorek 5 b. m. umarł nagle w Berlinie na udar serca w czasie przedstawienia w operze państwowej Lwowianin Józef Mann, znany artysta-śpiewak. Śpiewał on w »Aidzie« finale II aktu, za co nagrodzono go burzą oklasków, poczem nastąpił atak apoplektyczny i śmierć. Przedstawienie odwołano. Zmarły artysta liczył 45 lat życia. Żona jego była obecną na przedstawieniu w operze.

KATASTROFA AEROPLANOWA. Samolot pełniący służbę na linji Paryż—Strassburg—Warszawa — spadł podczas lotu w okolicy Bourges. Wszyscy podróżni ponieśli śmierć na miejscu.

WZROST URODZEŃ WE FRANCJI. Oddawna już stałą troską narodu francuskiego jest zastój w liczbie ludności. Wojna, która pozbawiła Francję 2 miljonów ludzi, troskę tę jeszcze spotęgowała. Otóż statystyka ubiegłego roku jest pod tym względem pocieszającą, zawarto bowiem w tym roku dwa razy więcej małżeństw, niż w r. 1913 — 623.869, zamiast 312.036. Liczba urodzeń wzrosła z 790.355 do 834.411, podczas gdy liczba wypadków śmierci zmniejszyła się z 731.441 na 674.621. Jest to więc przybytek ludności o 160 tysięcy, podczas gdy w roku 1913 przewyżka urodzeń nad zgonami wynosiła tylko 58 tysięcy.

PAŁAC PTOLEMEUSZÓW. Przy kopaniu fundamentów pod muzeum hydrobiologiczne w Aleksandrji, odkryto piękną drogę rzymską, szerokości 6 metrów, wybrukowaną bazaltem, a obok niej kolumny i mozaiki, przedstawiające gazele, hjeny, pantery i zwierzęta bajeczne, na poły lwa, a na poły orła. Znaleziono też ślady kanalizacji, ciągnącej się w kierunku morza. Archeologowie twierdzą, że są to ruiny pałacu Ptolemeuszów, zbudowanego w drugim wieku przed Narodzeniem Chrystusa.

KOCIA RUCHAWKA. Z Rzymu donoszą, że wielkie poruszenie wywołała wśród ludności rzymskiej grożąca miastu inwazja kotów. W Kampanji rzymskiej pojawiły się gromady wielkich, dzikich kotów które skupiając się, ciągną ku bramom Rzymu. Czoło tej niezwykłej armji doszło już do Porta Pancrazio i Porta Portese. Władze poczyniły wszelkie możliwe zarządzenia, by nie dopuścić jej do miasta. Ustanowiono posterunki sygnałowe. Koła naukowe zajmują się tem osobliwem zjawiskiem, nie umiejąc jednak objaśnić przyczyny tego gromadnego wystąpienia i celów społeczeństwa kociego.

POŻAR W DOKACH LONDYŃSKICH. (EE). Wielki pożar w dokach na Tamizie wyrządził szkody, które obliczają na 100.000 funtów szterlingów.

Miejski teatr: Opera i operetka.

»JAŚ I MAŁGOSIA«, baśń operowa w 3 aktach E. Humperdincka.

Trzydziestoletnie blisko swe istnienie na wszystkich prawie scenach europejskich zawdzięcza ta groteska operowa swej niezwykłej muzyce, skomponowanej przez utalentowanego twórcę i wytrawnego teoretyka w jednej osobie. Znakomity profesor kompozycji i dyrektor »Królewskiej Meisterschuli« w Berlinie nie przestał być do dnia dzisiejszego mimo lat blisko siedemdziesięciu, artystą, pełnym młodzieńczej niemal świeżości, który ostatniem swem dziełem »Das Wunder« (»The Miracle«), napisanem do słów znanego i modnego pisarza niemieckiego Vollmöllera przypomina obecnie swe znakomite imię na obu półkulach świata.

Bo błaha i mocno nudna treść opery, osnuta na starej baśni Grimma o domku z pierników, udramatyzowana przez siostrę kompozytora p. Wette zabiłaby inne dzieło po pierwszych przedstawieniach, gdyby nie ratowała go przepiękna muzyka, czerpiąca swe melodyjne tematy ze znanych niemieckich, przeważnie westfalskich, pieśni dziecinnych.

To też z uznaniem podkreślić należy zasługę artystyczną dyrekcji teatru, która mimo, że »Jasia i Małgosię« miał Kraków sposobność już kilkakrotnie w ostatnich czasach podziwiać, przystąpiła z pietyzmem do wystawienia sztuki, zawsze godnej słuchania.

Spektakl powiódł się w zupełności. A, że faktura kompozycyjna leży tu przeważnie w partji orkiestralnym, więc trzeba być wdzięcznym naprzód orkiestrze, odtwarzającej z powodzeniem polifoniczne arcybogatą barwną i wykwintną, a bardzo trudną do wykonania architekturę instrumentacyjną dzieła, pod niezawodzącą nigdy pałeczką p. Walewskiego. Dalsze przedstawienia uwypuklą niewątpliwie wszystkie piękności, które przy pierwszych reprezentacjach prawie zawsze pozostają w cieniu.

Partje solowe w »Jasiu i Małgosi« nastręczają wykonawcom niemało trudu, jak każda nowoczesna, wykwintna i subtelna muzyka. Z tem większą przyjemnością zaznaczamy wczorajszy sukces wszystkich artystek i artystów tak w śpiewie, jak i grze ze znakomitym gościem warszawskim p. Boguckim i paniami Zbigniewiczówną i Jastrzębska na czele.

Tem większa jest wina publiczności, która nie wypełniła sali, jak należało, by podziękować za uznania godny wysiłek artystyczny inicjatorom i bohaterom wieczoru.

J. Św.

Z Komisyj sejmowych.

Warszawa, 7 września (PAT). Komisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem posła dra Diamanda przystąpiła do dyskusji szczegółowej nad preliminarzem ministerstwa kolei.

Minister **J a s i ń s k i** wygłosił dwugodzinne expose, oparte na preliminarzu, przedstawionym Sejmowi. Wyłuszczywszy przebieg rozwoju kolejnictwa polskiego, pan minister zapowiedział **podniesienie taryf kolejowych**, które nastąpiło w dwóch etapach na okres czasu od 1 do 30 września. Podwyżka taryfy, zarządzona telegraficznie, wynosi 50 proc. dotychczasowych opłat i obejmuje przeniesienie towarów z 7 i 6 klasy taryfowej do 5, a z 5 do 5 klasy. Podwyżka na przewozie osób da 217,700.000 marek, a na przewozie towarów 414.900.000 czyli dochód państwa wzrośnie w ciągu ostatnich dni 20 do 632,600.000 marek. Jazda z Warszawy do Krakowa będzie kosztować od 1 października br. pociągiem pośpiesznym I klasą 3.330 marek, II klasą 2.221 mk., III klasą 1.140 mk., w pociągu osobowym ceny biletów będą wynosiły dwie trzecie taryfy powyższej. Podróż z Tczewa do Baranowicz wynosi 7.740 mk. Przewóz wagonu towarowego o pojemności 10.000 kg. na przestrzeni 100 kilometrowej kosztować będzie dla zboża 4.500 mk., mąki 3.500., bydła 4.500, budulca 4.500, węgla 3.500, nafty 9.000, na przestrzeni 500 kilometrowej dla zboża 20.500, mąki 11.500, bydła 20.500, budulca 20.500, węgla 11.500, nafty 37.000 marek. Na tem zakończono obrady przedpołudniowe.

Na posiedzeniu popołudniowem poseł Mora-

kzewski wygłosił obszerny referat o preliminarzu ministerstwa kolei, co zajęło cztery godziny i który nie został zakończony. Z dotychczasowych wywodów należy podnieść, iż referent wykazał **szkodliwość kontraktów, zawartych w swoim czasie z prywatnymi przedsiębiorcami Lilpop i Loewenstein oraz »Parowóz«.** — Minister kolei przyznał, że kontrakty te uważa za zgubne i będzie się starał albo je rozwiązać albo zmienić. Referent po przeliczeniu budżetu przyszedł do wniosku, że **preliminarz kolejowy da się obniżyć w wydatkach o kilkaset miljonów marek,** jako nieściśle obliczonych lub niepotrzebnych.

Ciąg dalszy dyskusji w piątek dnia 9 września br.

Warszawa, 7 września (PAT). Komisja aprowizacyjna pod przewodnictwem posła Gdyka w obecności ministra aprowizacji Grzędzielskiego, delegatów ministerstwa spraw wewnętrznych, skarbu i kolei, urzędu walki z lichwą, komisarjatu aprowizacyjnego na miasto stoł. Warszawę, odbyła zebranie, zwołane przez przewodniczącego **w sprawie drożyzny.** Minister Grzędzielski oraz referenci ministerstwa aprowizacji zdali sprawę z obecnego stanu gospodarczego w państwie **w zakresie aprowizacji** i wyjaśnili działalność rządu w kierunku **zwalczania drożyzny i niedozwolonego wywozu żywności za granicę.** Wbrew propozycji przewodniczącego, który następne posiedzenie wyznaczył na 9 września, przyjęto 12 głosami przeciwko 5 głosom przedstawicieli P. P. S. — Nar. chrześc. klubu robotn. i Nar. Partji Rob. wniosek posła Brodzińska o **odroczeniu posiedzenia lewicy do 14 bm.**

KONWENT SENJORÓW.

Warszawa, 6 września (PAT). Konwent senjorów pod przewodnictwem marszałka Sejmu Trąmpczyńskiego odbył zebranie, na którem przewodniczący podał do wiadomości, iż przedmiotem obrad konwentu senjorów ma być wniosek komisji budżetowej **o przyśpieszenie zwołania Sejmu.** Na pierwszem posiedzeniu Sejmu prócz pierwszego czytania szeregu projektów rzeczowych pragnąłby postawić kwestję **opodatkowania dyet poselskich,** projekt noweli do ustawy z dnia 21 lipca 1919 r. w przedmiocie **zapewnienia bezpieczeństwa państwu,** sprawozdanie komisji administracyjnej o projektach ustaw, dotyczących **państwowej służby cywilnej, oraz organizacji władz dyscyplinarnych.** Przedstawiciele P. P. S. poddali projekt porządku obrad krytyce i w szczególności wypowiedzieli się **przeciwko projektowi ustawy o stanie wyjątkowym.** Sama propozycja przyśpieszenia obrad **nie spotkała się ze sprzeciwem. Postanowiono zwołać Sejm na 13 bm. na godz. 4 popołudniu.** Na porządku obrad prócz pierwszego czytania projektu będzie tylko projekt ustawy, dotyczący spraw urzędniczych.

Marszałek Sejmu odczytał następnie list Wydziału Wykonawczego Targów Wschodnich, zapraszający przedstawicieli Sejmu na otwarcie Targów w dniu 25 bm., co zebrani przyjęli do wiadomości. W końcu marszałek Sejmu zaproponował, aby w sesji bieżącej odbywać posiedzenia bez przerwy, nie wyłączając sobót i poniedziałków, zaś po każdych dwóch tygodniach urządzić tydzień przerwy.

Z Rady ministrów.

Warszawa (EE). Na posiedzeniu 6 września uchwaliła Rada ministrów na wniosek prezesa głównego Urzędu ziemskiego, ministra rolnictwa, oraz ministra spraw wojskowych utworzenie **komisji dla spraw osadnictwa wojskowego.** Uchwalono również wniosek w sprawie przyznania pożyczki ze skarbu państwa miastu **Ostrowiec i Tomaszów Mazowiecki,** załatwiono również szereg spraw administracyjnych.

Na Górnym Śląsku

ZNIESIENIE STANU OBLĘŻENIA NA G. ŚLĄSKU.

Bytom, 7 września (PAT). Mocą rozporządzenia komisji międzyaljanckiej dziś **zniesiono stan oblężenia na całym Górnym Śląsku, zniesiono także cenzurę gazet.**

TRANSPORTY WOJSK KOALICYJNYCH NA G. ŚLĄSK.

Frankfurt (EE). W sobotę rozpoczął się transport wojsk koalicyjnych na Górny Śląsk wysyłką jednego **angielskiego bataljonu.** W niedzielę przejechały przez tutejszy dworzec dalsze cztery pociągi, wiozące wojska **francuskie.**

Bytom, 7 września (PAT). Wczoraj przybył do Opola popołudniu pierwszy pułk **francuskich wojsk posiłkowych konnych, a później bataljon francuskiej piechoty z oddziałem samochodów.**

Litwini a nowy projekt Hymansa.

Warszawa, 7 września. (PAT). **Delegacja litewska** zdaje się porzuci **nowy projekt układu polsko-litewskiego, proponowany przez Hymansa,** który to projekt zamierzał do stworzenia między Polską a Litwą **ścisłych węzłów na tle polityki zagranicznej i współpracy wojskowej.** Układ zawierał ideę **utworzenia autonomicznego okręgu** Wilna i przewidywał obronną konwencję pod jednem dowództwem, pozostawiając jednakże gros wojskowych sił litewskich pod dowództwem litewskiem. Jeżeli odmowa Litwy stanie się faktem istotnym, sprawa sporu polsko-litewskiego będzie przedstawiona zgromadzeniu Ligi Narodów.

Pomoc Niemiec dla Litwy w razie zbrojnego zatargu polsko-litewskiego

Wilno (EE). »Dzień Kowieński« podaje szereg wiadomości o zamierzonym **zbrojnem wystąpieniu Niemiec w razie wojny pomiędzy Litwą a Polską.** Dziennik ten donosi z Królewca, że powstały tam nowe niemieckie organizacje wojskowe pod nazwą »Wirtschaftskompagnie« mało różniące się od Orgeschu. Powstały one z oddziałów armji niemieckiej, podlegających demobilizacji. Oddziały te rozmieszczone są w majątkach ziemskich i uzbrojone w karabiny ręczne, jakoteż lekkie i ciężkie karabiny maszynowe. W okolicach Tylży rozmieszczono jako Wirtschaftskompagnie oddziały byłej zielonej dywizji, których liczebność sięga 6.000 ludzi. Według zasięgniętych przez »Dzień Kowieński« informacyj, oddziały te są przeznaczone **na pomoc Litwie** na wypadek akcji zbrojnej przeciw Polsce. W formacjach gospodarczych znajduje się wielu poddanych rosyjskich narodowości niemieckiej z dawnych prowincyj nadbałtyckich. Jednym z głównych organizatorów wspomnianych oddziałów jest rotmistrz Stolzberg, zamieszkały w Tylży.

KONFLIKT BERLIŃSKO-MONACHIJSKI.

Gdańsk, 7 września (PAT). Jak donoszą z Monachjum, **naprężona sytuacja w stosunkach berlińsko-monachijskich zaostrza się** skutkiem ostatniego telegramu ministra berlińskiego spraw wewnętrznych, żądającego zawieszenia pisma »Muenchener Augsburger Abendzeitung«. W związku z tem odbyło się posiedzenie bawarskiej Rady ministrów. Jak podają dzienniki niemieckie, na Radzie tej zadecydowano, że Kahr **nie ustąpi, że stan oblężenia nie będzie zniesiony i że dziennik nie zostanie zawieszony.**

ROZRUCHY W KOBURGU.

Monachjum (EE). Republikańska manifestacja w Koburgu zakończyła się **krwawem starciem między policją a manifestantami.** Reakcyjnie usposobiona policja użyła **granatów ręcznych.**

Wojna grecko-turecka.

Londyn, 6 września (PAT). Wedle doniesień Biura Reutera ze Smyrny, Grecy **zajęli Angorę.**

Różne wiadomości polityczne.

POSEŁ POLSKI PRZY WATYKANIE. Tel. z Warszawy: Dotychczasowy poseł w Madrycie, p. Skrzyński, otrzymał agrement na posła polskiego przy Watykanie. (P. Skrzyński obejmuje stanowisko po p. Kowalskim).

WYJAZD POSŁA POLSKIEGO DO MOSKWY. Wczoraj wyjechał z Warszawy do Moskwy poseł polski Tytus Filipowicz.

RADCA POSELSTWA POLSKIEGO W CHARKOWIE. „Gazeta Warszawska" dowiaduje się, że major Górka, dotychczasowy delegat wojskowy przy poselstwie polskiem w Bukareszcie, otrzymał nominację na radcę poselstwa polskiego w Charkowie.

KTO BĘDZIE NASTĘPCĄ P. LUBOMIRSKIEGO. Tel. z Warszawy: W ostatnich czasach ministerstwo spraw zagranicznych znalazło się w posiadaniu szeregu dokumentów, oświetlających działalność p. Lubomirskiego, na stanowisko posła polskiego w Waszyngtonie. Dokumenty te w silny sposób wpłynęły na konieczność przyjęcia dymisji p. Lubomirskiego. Z dokumentów tych wynika, że trudności w uzyskaniu znaczniejszych kredytów w Ameryce, wynikały w znacznym stopniu z działalności p. Lubomirskiego.

Wobec przyjęcia dymisji p. Lubomirskiego ze stanowiska posła polskiego w Waszyngtonie, odbywają się obecnie narady w sprawie obsadzenia tej odpowiedzialnej placówki. Sprawa ta tem więcej nasuwa trudności, że p. Jan Dębski odmawia w sposób stanowczy przyjęcia tego stanowiska. Z innych osób wymienianych, żadna nie zasługuje na poważne traktowanie.

PREZESEM N. P. R. wybrany został na kongresie N. P. R. w Krakowie b. minister pracy inż. Stanisław Jankowski.

KIEROWNIK REPREZENTACJI SOWIECKIEJ W WARSZAWIE rozesłał dziennikom pismo, w którem tłumaczy przyczyny zamieszania w obecnych stosunkach polsko-rosyjskich.

WALKA BOLSZEWIKÓW Z KONTRREWOLUCJĄ. Wedle doniesień z Rewla, między 72 osobami, które rozstrzelano w tych dniach w Petersburgu, z powodu rzekomego udziału w ruchu antybolszewickim, byli także znany geograf Tagancew, głośny rosyjski prawnik Listrowski, oraz senator Manuchin, były minister sprawiedliwości.

W OCZEKIWANIU RYCHŁEGO PRZEWROTU W ROSJI. Łotewska gazeta „Lagwis" donosi, że rosyjscy socjalni rewolucjoniści przenieśli swoją działalność z Pragi do Rosji, ponieważ oczekują rychłego przewrotu w Rosji. Sawinkow, któremu rząd fiński odmówił pozwolenia na przyjazd do Finlandji, nosi się z nowym planem antyrewolucyjnym.

RZĄD FRANCUSKI powiadomił oficjalnie rząd angielski, że nie może ratyfikować traktatu zawartego przez ministra finansów w dniu 13 sierpnia. Według doniesień londyńskich ma się odbyć dnia 10 bm. w Londynie konferencja pomiędzy angielskim a francuskim ministrem finansów, celem rewizji paryskiej umowy finansowej z 13 sierpnia b. r.

KONGRES PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO W GENEWIE przyjął na posiedzeniach w dniu 3 i 5 bm. następującą rezolucję: Zgromadzenie domaga się dla Rusi i dla Słowacji prawa samostanowienia. Kongres prosi Ligę Narodów, aby przeprowadziła natychmiast opróżnienie Krymu przez bolszewików. Po wysłuchaniu delegacji macedońskiej uchwalono domagać się także niezawisłości Macedonji.

KRÓL RUMUŃSKI opuszcza Paryż we środę, udając się do Bukaresztu. Królowa rumuńska pozostaje jeszcze ośm dni w Paryżu.

RÓŻNE PRĄDY WŚRÓD DZIAŁACZY MURZYŃSKICH. Dnia 31 sierpnia został otwarty w Brukseli kongres ogólno-murzyński. Na porządku dziennym postawiono kwestję stosunku państw murzyńskich do innych ludów, eksploatację ekonomiczną w państwach murzyńskich i stosunek do ludzi innych ras. W ruchu murzyńskim, którego kolebką są Stany Zjednoczone, przejawiają się różne kierunki. Pochodzący z Jamajki, Marcus Garvey prowadził w Ameryce gwałtowną propagandę w stylu bolszewickim przeciw białym i zapowiadał krwawe walki. Czarne wojska wygrały wojnę europejską, za co biali źle się odwdzięczyli.

Kongres brukselski zdezawuował jednak Garveya. Przywódcy Diagne i Farnana uważają, że rasa czarna musi osiągnąć wyższy stopień emancypacji. Kongres ma za cel uznanie równości ras.

LEGJONIŚCI D'ANNUNZIA opuścili dnia 6 b. m. port Baros.

ZNIESIENIE WIZ PASZPORTOWYCH W HOLANDJI. Wedle oficjalnego doniesienia rządu holenderskiego, z dniem 6 bm. zniesiono dla obywateli wszystkich państw, z wyjątkiem Rosji, obowiązek specjalnej wizy władz holenderskich na przejazd przez Holandję.

WILHELM OTOCZONY DRUTEM KOLCZASTYM. Komunikat rządu holenderskiego doręczony rządowi angielskiemu podaje, że nadzór nad byłym cesarzem niemieckim wzmocniono. Zamek Doorn otoczono drutem kolczastym tak, że wszelka komunikacja może być kontrolowana. Także i pocztę listową poddano kontroli. Wysyłki pocztowe charakteru politycznego nie będą więcej doręczane Wilhelmowi. Jego spacery poza zamkiem wymagać będą zezwolenia rządu holenderskiego.

HISZPAŃSKA OFENSYWA W MAROKKU. — Blockhaus Tanguil Manin, ważny punkt operacyjny obok Melilli, zajęty przez powstańców, został z powrotem odzyskany przez Hiszpanów. „Temps" oświadcza, że sytuacja ogólna w Marokku poprawiła się przez uspokojenie się ludności cywilnej, która jak dotąd brała udział w rozruchach. Urzędowy komunikat hiszpański zapowiada rozpoczęcie jeneralnej akcji przeciw powstańcom z końcem bieżącego tygodnia. Ofensywę podejmą 3 silne kolumny bojowe.

Dział ekonomiczny.

Jubileusz dyr. A. Ungara.

Z Banku Małopolskiego w Krakowie komunikują nam.

W dniu 6 b. m. odbyła się w sali posiedzeń Banku uroczystość jubileuszowa ku uczczeniu 25-letniej zawodowej pracy w tejże instytucji znanego szeroko w tutejszych sferach finansowych dyrektora Banku, p. Alberta Ungara. Imieniem zebranego »in corpore« grona urzędników przemówił do Jubilata prokurzysta i sekretarz Banku, p. Stanisław Para w następujące słowa:

Czcigodny Jubilacie! Kiedy w okresie popowstaniowym ojcowie nasi przyszli do przekonania, że wszelki czyn orężny dla odzyskania niepodległości będzie tylko syzyfowym trudem, powstała w społeczeństwie naszem myśl skupienia sił narodu przez cichą i zgodną pracę wewnętrzną nad ekonomicznym rozwojem kraju; pragnęliśmy bowiem, by ewentualny przewrót światowy, zapowiadany na szereg lat naprzód, nie zastał nas nieprzygotowanymi. W tym też okresie powołanych zostało do życia na ziemiach polskich kilka instytucyj finansowych, które postawiły sobie za zadanie gospodarczą odbudowę kraju przez popieranie rodzimego handlu i przemysłu. Do rzędu ich należała również nasza instytucja. Ćwierć wieku minęło od chwili, gdy zaciągnąłeś się, panie Dyrektorze, w szeregi urzędnicze naszej instytucji. Poświęcając się karjerze bankowej, z pewnością zdawałeś sobie sprawę, że służba ta wymaga wielu ofiar z osobistej wolności, a nieraz i ambicji. Jeżeli te ujemne strony bytu urzędniczego stanu nie zdołały sprowadzić Cię, panie Dyrektorze, z raz obranej drogi, to dowód, żeś pracę ukochał i sklasyfikował ją, jako cel życia. Tej też zasadzie pozostałeś wiernym, jako urzędnik, dyrektor Banku i obywatel.

Pełniąc przez szereg swoich najpiękniejszych lat obowiązki urzędnika, składałeś tej instytucji w ofierze swoje siły i fachowe doświadczenie i dzieliłeś z nią dolę i niedolę. W okresie ciężkich chwil, które nad nią zawisły, pozostałeś jej wiernym i nie odstępnym towarzyszem, stojąc na straży jej interesów. A kiedy po latach mrówczej pracy, przerastającej nieraz swoim ogromem ludzkie siły, zyskawszy pełne uznanie przełożonych i kolegów, powołanym zostałeś, panie Dyrektorze, na kierownicze stanowisko w tymsamym Banku, Twoje umiłowanie pracy jeszcze bardziej się wzmogło, a tryb Twego życia stał się surowszy, chociaż mógł być wygodniejszy. Zjawiałeś się w biurze, jako pierwszy, a opuszczałeś je ostatni, dając młodszej generacji urzędniczej piękny przykład pilności. — Gdy w roku 1918 przyszło do upadku b. monarchji, nam zaś, jako Polakom, zaświeciła jutrzenka wolności, stałeś się wykonawcą myśli uniezależnienia naszej instytucji od wpływów i kapitałów obcych. Od tej też pory datuje się dalszy, coraz wybitniejszy rozkwit naszej instytucji, która obecnie zajmuje poważne stanowisko w świecie finansowym Polski, zaliczając się do pierwszorzędnych zakładów.

Tak więc w dniu Twego 25-lecia możesz z dumą popatrzeć w przeszłość, panie Dyrektorze, w pełnej świadomości, że posiew nie padł na opokę. To też wielka musi być wdzięczność instytucji, której służysz i przewodniczysz, a historja Banku zapisze Twe nazwisko złotemi głoskami.

My, zebrani tu urzędnicy, nie mamy słów dla wyrażenia Ci hołdu i podziwu dla ogromu Twej pracy. Za szczerą dla nas życzliwość i obywatelskie względem kraju stanowisko należy Ci się nasza serdeczna wdzięczność i podzięka. Ciesząc się, że możemy z Tobą dzielić radosną chwilę, składamy Ci, panie Dyrektorze, życzenia, by szereg dalszych, aby jak najdłuższych lat Twego kierownictwa i współpracy z nami obfitował w jak najlepsze rezultaty. Pragnąc dać skromny wyraz naszym uczuciom, które nas ożywiają z okazji Twego święta pracy, prosimy, byś zechciał od grona urzędniczego przyjąć ten skromny upominek i zachować nas nadal w swej życzliwej pamięci«.

Przy tej sposobności wręczył p. Para Jubilatowi imieniem grona urzędniczego srebrną, pamiątkową kasetę. Dyrektor Ungar, głęboko wzruszony życzeniami współpracowników, zakomunikował zebranym, że z okazji swojego jubileuszu postanowił utworzyć fundusz zapomogowy dla urzędników i sług Banku, przeznaczając na ten cel osobiście kwotę Mkp. 300.000, która ma być po myśli uchwały Rady zawiadowczej corocznie zasilana z czystego zysku odpowiedniemi sumami. Zarazem ofiarowuje Jubilat ze swoich funduszów kwotę Mkp. 20.000 na cegiełkę Wawelską, oraz dalszą sumę Mkp. 20.000 na cele odbudowy Muzeum Narodowego w Krakowie.

Z kolei zabrał głos Dyrektor Banku, p. Mieczysław Sedzimir, który w podniosłych a serdecznych słowach złożył imieniem Dyrekcji Banku p. Dyrektorowi Ungarowi życzenia »ad multos annos«. Następnie imieniem skontystów Banku przemówił p. Józef Krall.

W tymsamym dniu odbyło się posiedzenie Rady zawiadowczej Banku, na którem złożył Jubilatowi życzenia dalszej owocnej pracy prezes Rady, p. Jan bar. Goetz-Okocimski.

W uznaniu wybitnych zasług około rozwoju instytucji, zamianowała Rada zawiadowcza p. Alberta Ungara naczelnym Dyrektorem Banku i uchwaliła zakupić samochód, jako dar honorowy dla Jubilata.

ZNACZNA ZWYŻKA MARKI POLSKIEJ. Z Warszawy telefonują nam: W ostatniej chwili na czarnej giełdzie warszawskiej nastąpił zwrot na korzyść marki polskiej. Podczas gdy jeszcze w południe za markę niemiecką płacono 45 marek polskich, wieczorem zbywano je po 31 mk. pol., funty szterlingi z 16 tysięcy na 12 tysięcy. Również znacznie spadły dolary.

NIEMCY OBNIŻAJĄ TENDENCYJNIE KURS MARKI POLSKIEJ. Warszawski „Przegląd Wieczorny" dowiaduje się z kół dobrze poinformowanych, że banki berlińskie stale wykupują w Gdańsku znaczną ilość waluty polskiej (do 200 miljonów marek polskich dziennie). Wpływa to na powiększenie spekulacyjnej ilości marki polskiej zagranicą i przyczynia się do obniżenia naszej waluty. Niemiecka polityka walutowa wobec Polski przypomina łudzącą politykę, jaką stosowali Niemcy w epoce **Bismarcka wobec Rosji, obniżając kurs rubla.**

* **PRZEMYSŁ WIELKOPOLSKI A »TARGI WSCHODNIE«.** Udział przemysłu wielkopolskiego w »Targach wschodnich« we Lwowie zapowiada się bardzo słabo. Dotychczas zgłosiło się zaledwie pięć firm, wyrabiających maszyny i narzędzia przeważnie rolnicze i na tem, zdaje się, skończy się udział przemysłu wielkopolskiego w »Targach wschodnich«. Nie wywołały one w Wielkopolsce większego zainteresowania, poza tem tłomaczą się przemysłowcy trudnościami, które podobno są tak wielkie, że uniemożliwiają na czas wykonanie eksponatów.

* **RZĄD WOBEC PRZEMYSŁU CUKROWNICZEGO.** Onegdaj prezydent ministrów, Witos, w obecności wicemarszałka Osieckiego przyjął prezesa Związku zawodowego cukrowników b. Królestwa Polskiego, który wręczył prezydentowi ministrów memorjał, traktujący o potrzebach cukrownictwa w chwili obecnej.

Prezydent ministrów uznał, że wprowadzenie nie stopniowej, lecz jednakowej akcyzy zabiłoby natychmiast większość cukrowni naszego kraju i na długie lata powstrzymałoby rozwój przemysłu cukrowniczego, oraz, że polityka, skazująca na upadek te placówki przemysłowe, które mają zmniejszoną produkcję wskutek wypadków wojennych, byłaby wielkim błędem.

Tegosamego zdania jest minister handlu i przemysłu, p. Przanowski, który obiecał gorliwe zajęcie się tą sprawą. Ministrowi skarbu wręczony został memorjał cukrowników, poświęcony tej sprawie, który minister obiecał jak najżyczliwiej rozważyć.

IMPORT TOWARÓW. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zwraca uwagę sfer interesowanych na zawarte w »Monitorze Polskim« Nr 201 z 5 września 1921 dwa obwieszczenia ministra przemysłu i handlu i ministra skarbu, z których jedno obejmuje wykaz towarów, których przywóz jest zabroniony, a drugie wykaz towarów, które opłacają cło normalne bez dopłaty walutowej (agia).

WE WROCŁAWIU OTWARTO JARMARK JESIENNY. Obecnych przy otwarciu było dwóch delegatów rządu sowieckiego.

RZĄD NIEMIECKI nosi się z myślą wydania energicznych zarządzeń przeciwko spekulacjom, obniżającym walutę niemiecką. Działania w tym kierunku będą traktowane jako zdrada stanu i jako takie karane.

RUCHOMA WYSTAWA PRZEMYSŁU ANGIELSKIEGO. Koła przemysłowe angielskie noszą się z myślą urządzenia ruchomej wystawy przemysłu angielskiego na okręcie zbudowanym specjalnie na ten cel, o pojemności 20.000 ton. Okręt ten zwiedziłby wszystkie ważniejsze portowe centra przemysłowe świata, odbyłby podróż do południowej Ameryki, południowej Afryki i Australji. Droga powrotna prowadzić ma na Chiny, Indje i morze Śródziemne.

Wiadomości giełdowe.

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Podobnie jak onegdaj na wczorajszem zebraniu panowało dla papierów przemysłowych usposobienie mocne przy kursach zwyżkowych. Prym w ożywionych obrotach wiodły: »Siersza górnicza« (600 punktów zwyżki), »Zieleniewski« stare (500), »Polska Nafta« wszystkie emisje (200), »Krakus«, »Chodorów« (po 200), »Tepege«, »Parowozy«.

Akcje handlowe w zaniedbaniu, obracano tylko »P. T. H.« i »Impex« po kursie utrzymanym. Z bankowych Przemysłowy szły w większych obrotach nadal zwyżkowo.

Na rynku dewiz nadal tendencja mocna. Nie notowano dolarów i koron czeskich z powodu braku transakcyj, gdyż niema materjału. W Warszawie doszły dolary wczoraj już do fantastycznej wysokości 4050. Przekazy na Berlin mocniejsze u nas o 1 punkt, Wiedeń niezmieniony.

CEDUŁA KURSOWA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ z dnia 7 września 1921

	ofiar.	żąd.
Polski Bank Przemysłowy I—IV	700'—	800'—
Transakcja	750'—	800'—
Polski Bank Przemysłowy V	600'—	650'—
Transakcja	630'—	650'—
Bank Hipoteczny	750'—	800'—
Bank Małopolski	625'—	675'—
Ziemski Bank Kredytowy	600'—	700'—
Powsz. Bank Kredytowy S. A.	275'—	325'—
Bank ziem. dla kresów Łańcut	600'—	700'—
Polskie Tow. handlowe	1050'—	1250'—
Transakcja	1100'—	1225'—
Handl. Spółka akc. »Impex«	375'—	450'—
Transakcja	420'—	410'—
»Polski Glob«	1200'—	1300'—
Żegluga Polska	450'—	500'—
Zieleniewski I—II	9000'—	9500'—
Transakcja		9250'—
Zieleniewski III	8500'—	8800'—
Transakcja	8500'—	8750'—
Warsz. Ska akc. bud. parow.	1450'—	1550'—
Transakcja		1500'—
»Lemiesz« fabryki maszyn roln.	6200'—	6400'—
»Trzebinia« fab. masz. i narz. roln.	3100'—	3250'—
Transakcja	3100'—	3200'—
Zakłady amunicyjne »Pocisk«	900'—	1100'—
Transakcja		1000'—
»Automotor« fabryka samochodów	2300'—	2500'—
»Górka« fabryka cementu	8100'—	8400'—
Gal. akc. zakł. górn. Siersza	8500'—	8800'—
Transakcja	8500'—	8800'—
»Tepege« Tow. dla przeds. górn.	8200'—	8400'—
Transakcja	8300'—	8350'—
Polska Nafta	2900'—	3200'—
Transakcja	2925'—	3100'—
Polska Nafta III	2600'—	2900'—
Transakcja	2625'—	2800'—
Elektrownia w Sierszy	2400'—	2600'—
Transakcja	2400'—	2500'—
»Oikos« T. A.	5400'—	5600'—
»Pezet« powsz. zakł. bud.	1000'—	1200'—
Fab. przetw. tłuszcz. w Trzebini	3400'—	3600'—
Transakcja	3400'—	3550'—
»Krakus« zjed. fab. przetw. wysk.	3100'—	3300'—
Transakcja		3200'—
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3500.—	3700.—
Fabr. i raf. cukru w Chodorowie	3100'—	3300'—
Transakcja	3100'—	3300'—

Waluty i dewizy:

	Kup.	sprz.	czeki	
Marki niemieckie	38'—	41'—	39'—	42'—
Korony austr.	2'80	3'00	2'90	3'10
Transakcja				3'—

GIEŁDA WARSZAWSKA z 7 bm.: Oblig. m. Warszawy 6% z 1917 trans. 114'50—114'75, listy zastawne 4½% ziemskie za 100 rubli trans. 272—271, żądano 274, poszukiwano 269, 5% Warszawy 482'50—467'50. Waluty: Dolary Stanów Zjedn. gotówka trans. 4050-3900, sprzedaż 3900, kupno 3780, franki francuskie trans. gotówka 305, sprzedaż 305, kupno 295, funty szterlingi czeki trans. 14250, Nowy York czeki trans. 4050, marki niemieckie gotówka trans. 42'65—42'50, sprzedaż 42'50, kupno 41'25, czeki trans. 43'60, korony austrjackie czeki trans. 316—313, korony czeskie czeki trans. 49'50.

Akcje: Bank dyskontowy w Warszawie 1—6 emisja 2475—2500, Bank handlowy 1—8 emisja 2375, Kredytowy warszawski 1—5 emisja 2800—2900, Bank zachodni 1—5 emisja 1525, Warszawskie tow. kopalń węgla 25000—23000, Lilpop-Rau-Loewenstein 1—2 em. 4500—4250—4325, Rudzki 1 em. 3600—3800—3700, 2 emisja 3600—3000—3325, Starachowice 1—2 emisja 8800—9550—9180, Tow. zakładów żyrardowskich 70.000—80.000—73.000, Borkowski 1—6 emisja 1750-1850—1750, Bracia Jabłkowscy 1—5 emisja 1500—1460—1530, Firley 900—875, Warsz. fabryka cukru 18750—19750—19500, Ostrowieckie zakłady 10.200—9500—10.000, Polska Nafta 1—3 emisja 3400—3850—3500, Przemysł drzewny i handel 1—3 emisja 2100—2000, Elektrownia okręgowa w Pruszkowie 750—700—725.

GIEŁDA WIEDEŃSKA z 7 bm.: Renta majowa 118 austr. renta koronowa 118, renta lutowa 120, węg. renta koronowa 300, losy tureckie 5800, priorytety kolei południowej 3636, Anglobank 2375, Bankverein 1399, Bodenkredit 2670, austr. Zakład kredytowy 1705, Bank depozytowy 835, Laenderbank 3125, Merkury 1158, Unionbank 1250, Bank obrotowy 909, Živnostenska 6350, Kolej północna 29100, Lwów-Czerniowce 4600, Koleje austr. 6278, Kolej południowa 3410, Alpiny 8560, Berg und Huetten 13750, Krupp 2530, Huta Poldi 6700, Praskie tow. przem. żel. 18000, Rima 6000, Skoda 7550, Zieleniewski 3499, Apollo 8400, Fanto 35900, Gal. Karpaty 24980, Siersza 3240.

Kursa dewiz: Amsterdam 38150, Zagrzeb 628, Belgrad 2507, Berlin 1312, Bruksela 7940, Budapeszt 290'50, Bukareszt 1310, Chrystjanja —, Kopenhaga 21275, Londyn 4460, Medjolan 3130, Nowy York 1200, Paryż 9130, Praga 1492, Sofja 622'50, Sztokholm 26470, Warszawa 29'50—30'50, Zurych 207'75, dolary 1187, belgijskie 8000, duńskie 21075, marka niemiecka 1365, angielskie 4430, francuskie 9000, holenderskie 37780, włoskie 5160, norweskie 15775, polskie 32—34, rumuńskie 1309, szwedzkie 26270, szwajcarskie 20550, czeskie 1487, węgierskie 300'50.

GIEŁDA PRASKA z 7 bm.: Berlin 88'50, Warszawa 1'91½—2'52½, marka niemiecka 88'75, marka polska 1'51½—2'11½.

GIEŁDA BERLIŃSKA z 7 bm.: Dolary 93'20, belgijskie 700'25, funty 348, francuskie 716'75, włoskie 406'75, polskie 2'42¾, czeskie 111'45, austr. stempl. 745, rumuńskie 101'25, szwajcarskie 1604'75, Amsterdam 29507, Chrystjanja 1216'25, Kopenhaga 1688'35, Sztokholm 2001'95, Helsingfors 127'60, Włochy 406'05, Londyn 348'15, Nowy York 94'02½, Paryż 717'75, Szwajcarja 165'35, stempl. wied. 9'38, Praga 112'60, Budapeszt 22'27.

GIEŁDA SZWAJCARSKA z 7 bm.: Berlin 6'27, Holandja 185'50, Nowy York 587, Londyn 21'79, Paryż 44'70, Medjolan 25'40, Bruksela 44, Kopenhaga 101'25, Sztokholm 125'50, Chrystjanja 76'50, Madryt 76'10, Buenos Aires 175, Praga 7'05, Budapeszt 1'40, Zagrzeb 3, Bukareszt 6'42, Warszawa 0'17, Wiedeń 0'62.

GIEŁDA PARYSKA z 7 bm.: 3% renta francuska 58'55, **4% poż. franc. z 1917 r.** 65'60, 5% poż. franc. 81'43, 4% hisp. zagr. 140'25, 5% rosyjskie z 1906 r. 29, 4% zjednoczone tureckie 36'65, Bank paryski 1416, Credit Lyonnais 1538, Kanał sueski 5925, Nafta Baku 2700, Lianosow 445, Malcow 253, Le Naphte 356, Tuła 250, Rio Tinto 1532, De Beers 640, Goldfilds 51'25, Tanganica 72'25, Randmine 124.

GIEŁDA LONDYŃSKA z 6 bm.: 2½% konsole ang. 47'75, 3% argent. z 1889 r. 93, 4% brazylijskie z 1889 42, japońskie 35, 4% meksyk. poż. złota z 1899 r. 58, procentowe portugalskie 24, 5% rosyjskie z 1906 12, 4½% rosyjskie z 1909 r. 8, Baltimore and Ohio 49, Canada Pacific 150, Pensylwanja 50'50, Southern Pacific 102, Union Pacific 158'50, U. S. Steel Corp. 102, Rio Tinto 31'50, De Beers 13'37, Goldfilds 1 1/8, Randmine 2 9/16.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
NAKŁADEM
WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY"
Spółki z ogr. odp.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

†

Za spokój duszy ś. p.
Z ŻUCHOWICZÓW
Ludwiki Hofowej
jako w pierwszą rocznicę śmierci
odbędzie się w piątek, dnia 9 września b. r.,
o godzinie 9 i pół rano w kościele św. Marka
MSZA ŻAŁOBNA
na którą Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zaprasza
Mąż i syn.

†

Marysia Konopczanka
najdroższa i jedyna córeczka
Alfreda Konopki i Janiny z Kaweckich
zgasła po trzechdniowych ciężkich cierpieniach dnia 31 sierpnia 1921 roku przeżywszy 14 miesięcy.
Pochowana dnia 5 września 1921 roku w grobie rodzinnym na Powązkach. — O tem zawiadamiają zrozpaczeni
Rodzina, brat, babki i stryjowie.
Warszawa, 6 września 1921 r.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy brali udział w pogrzebie ś. p. KAROLA UZNAŃSKIEGO, szczególnie Przewielebnemu Duchowieństwu, Przyjaciołom, Kolegom długoletniej pracy i Szanownej Publiczności składamy »Bóg zapłać!« RODZINA.

Inżynier lądowy, lat 37, żonaty, poszukuje posady od 1 październik w żelbet-budownictwie. — Zgłoszenia pod „**M. J.**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4776 1 3

Leśniczy, młody, energiczny, z kilkuletnią praktyką, dobremi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia pisemne pod „**Leśniczy**" przyjmuje Administr. „Nowej Reformy". 4815

Witos, Marka i Dolar.

Był plebiscyt i najwyższa rada —
Liga radzi, a mareczka spada!...
Spada wciąż bez końca, miary,
W górę pędzą wciąż — dolary...
A w Polsce grzmi sądu pytanie:
Czy Witos — Witosem zostanie?

„ROGATY" Nr 5. Egzemplarz 40 Mkp. Red. i Adm. w Krakowie, ul. Jagiellońska l. 8, I piętro. 4325

„MATURA"

Warszawa — Kraków — Lwów — Poznań.
Główna administracja:
Kraków, ul. Grodzka 32, II p.
godziny urzędowe od 3—7 po poł. Kierownik fachowy przyjmuje od 5—6 po południu.
Największy instytut przygotowawczy do matury i wszelkich egzaminów w zakresie szkół średnich i sem. naucz. Kursa, lekcje, wypożyczalnia podręczników i pomocy nauk. Dla zamiejscowych, P. T. Wojskowych i urzędników wykłady pisemne przesyła się miesięcznie. **Własna metoda.** Informacje i prospekta bezpłatnie. — 4801 1 0

Za sowitem wynagrodzeniem

i **czynszem** poszukuję mieszkania **5—6 poko iz komfortem** w starym Krakowie. — Zgłoszenia pod „**Sowie**" do Krakowskiego Biura ogłoszeń, Kraków, Dunajewskiego 9. 4813 1 2

Inżyniera-elektrotechnika z akademickiem wykształceniem, poszukuje zarząd dużej kopalni błyszczu ołowiu w Polsce. Petenci muszą wykazać się ukończonem studjum akademickiem, 4—5-letnią praktyką kopalnianą (węgiel lub kruszec). Język polski i niemiecki w słowie i piśmie konieczny. Mieszkanie z ogrodem, opał i światło do dyspozycji. Podania adresować należy: Dyrekcja kopalni Matyldy, w Carzanowie (Małopolska). 4807 1 6

Zgubiono dnia 10 sierpnia na linji Warszawa — Skierniewice portfel z dokumentami i biletami. Proszę znalazcę o odesłanie tychże pod adresem: Izrael Sroka, cand. med., Tarnów, Rynek 12. 4809

WILLA

20 minut od stacji tramwajowej, z wolnem mieszkaniem na 1 piętrze, złożonem z 4 pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienki, werandy, oraz z 3 pokoi na parterze, z ogrodem $2^1/_2$-morgowym owocowym i jarzynowym, wraz z stajnią do wydzierżawienia. Wiadomość w kancelarji adwokackiej przy ul. Grodzkiej 18, II p. 4803

Starsza krawcowa

szyjąca dobrze dla pań i dzieci, poszukuje po domach zajęcia. Kraków, ul. Garbarska l. 14, dozorca domu wskaże. 50 1 0

Inżynier bud. i geometra z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia pod „**Parcelacja**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4821 1 2

Do sprzedania zaraz dwie szafy okazałe, łóżko, szafka nocna i umywalnia z marmurem, wszystko jasne dębowe, robione na zamówienie. — Wiadomość: „Promień", Rynek 30. 4819

Pokój nadający się na biuro techniczne natychmiast poszukiwany. Czynsz obojętny. — Dam ewentualne odszkodowanie. Zgłoszenia: skrytka 140 Kraków. 4818

Hotel-pensjonat, przeszło 70 pokoi, restauracja z inwentarzem, plażą, nad morzem, parcelą 2000 m² w Zopotach, za $2^1/_2$ miljona marek niemieckich sprzeda Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 4793

Kupię „Spiegelreflexkamerę" 13×18, względnie w drodze zamiany dam inny aparat fotograficzny. Janusz — Rzeszów. 4779

Tanio sprzedam obrazy

z powodu wyjazdu: b. y, akwarele, ki, meki, lilje i widoki Krakowa. Krasywa 5, I p., d. l. od godz. 3—7. Tamże pokój do wynajęcia tylko tej osobie, co kupi za 100 tysięcy parę obrazów. 4655

Kilka kamienic z wolnemi mieszkaniami, will, folwarków, sklepów i parcel ma do sprzedania i takowe kupuje (udziela zaliczek) koncesjonowane główne biuro w Krakowie, Jan Ropski, Szewska 5, Telefon 2-43. Przytem uskutecznia transporty własnemi wozami meblowemi (magazyny w domu własnym). Biuro to nie jest świeżo otwarte, istnieje od r. 1910 przy ul. Szewskiej i daje wszelką gwarancję w powierzonych mu transakcjach (także finansowo). — Zastępstwo we wszystkich miastach i w Ameryce. Adres telegraficzny: „Jan Ropski Szewska" 4548 4 21

Wszelkie przybory szkolne, papier listowy, pocztówki artystyczne, albumy, ramki, portfele, karty do gry, poleca skład papieru i galanterji Michał Słomiany, Kraków, Sławkowska 24. 4401 0 10

Kupuję garderobę męską, używaną, bieliznę i obuwie; płacę najwyższe ceny. Dobrowolski. Kraków, ul. Mikołajska 10. 4526 7 20

Kursa języków

w Instytucie Ansona (Szewska 17)
rozpoczęte.
Przyjmuje się również zapisy na kursa korespondencji angielskiej, francuskiej i niem. 4577 6 10

Akademik. Żyd, udziela lekcyi w zakresie gimnazjum. Zgłoszenia pod „**Akademik**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4771 2 2

Absolwent politechniki

lwowskiej z wydziału inżynierji lądowej (drogi, mosty, koleje, budownictwo żelazne i żelbetowe) poszukuje posady w Krakowie 3—4 godzin dziennie. Zgłoszenia listowne: Juljan Gronowicz, Kraków, Pijarska 9, I p., na lewo. 4780 2 2

Kamienic nadbudowę przeprowadza i wynajmuje w tychże lokale na biura, banki, mieszkania Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 4677 4 4

KUPCY!

Najtaniej i najszybciej możecie się zaopatrzyć w wszelkiego rodzaju towary, tylko i jedynie na 1-szych międzynarodowych

„TARGACH WSCHODNICH"

we Lwowie w czasie od 25-go września do 5-go października 1921.

Legitymacje, uprawniające do uczestnictwa, wydają: 4314

W KRAKOWIE:

Biuro „Targów Wschodnich", ul. Długa 1;
Biuro reklamy „PRASA", ul. Karmelicka 16;
Związek handlowo-przemysłowy, ul. Dunajewskiego 7;
„POLSKI GLOB", ulica Potockiego l. 3.

W SZCZAKOWEJ: „POLSKI GLOB". **W OŚWIĘCIMIU:** „POLSKI GLOB". **W PRZEMYŚLU:** „POLSKI GLOB".

SPECJALNE „MYDŁO DLA DZIECI"

wyrobu Dra Ihnatowicza

najdelikatniejsze i najlepsze w użyciu. do nabycia: w aptekach, droguerjach i perfumerjach

Sprzedaż hurtowna: we Filji, Kraków, Sukiennice 20. 4165 7 0

ZAPROSZENIE DO SUBSKRYPCJI.

Podpisany komitet założycieli zawiązać się mającej Spółki akcyjnej, pod firmą:

„KILOF"

Przedsiębiorstwo robót publicznych S. A. w Krakowie

zatwierdzonej rozporządzeniem ministerstwa przemysłu, handlu i skarbu z dnia 1 sierpnia 1921 r., o kapitale zakładowym Mkp. 7,500.000·—, rozłożonym na 15.000 sztuk akcyj á Mkp. 500·—, opiewających na okaziciela, zaprasza do subskrypcji na następujących warunkach:

1) Cena 1 akcji Mkp 500, oraz tytułem kosztów konfekcji Mkp. 50 za sztukę.
2) Cena wpłaconą być musi przy zgłoszeniu subskrypcji.
3) Zgłoszenia przyjmuje się do dnia 1-go października 1921 r., repartycja zaś nastąpi do dnia 15 października 1921 r., a zwrot gotówki za nieprzydzielone akcje najdalej do dnia 1-go listopada 1921 r. z 3% odsetek.
4) Komitet założycieli zastrzega sobie prawo dowolnego przydziału akcyj.
5) Zgłoszenia przyjmuje:
Polski Bank Krajowy, filja w Krakowie, plac Szczepański
oraz **Spółka Fakturowa w Krakowie, ulica Podwale 7.** 4800 1 2

KOMITET ZAŁOŻYCIELI:

Polski Bank Krajowy, Filja w Krakowie.
Spółka Fakturowa w Krakowie.
Krajowe Towarzystwo budowlane, Spółka z ogran. odpow. **w Krakowie.**
S. Rodakowski, Ska z ogr. odp. **w Krakowie.**

MIEJSKI ZAKŁAD KREDYTOWY

KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 34

przyjmuje **wkładki oszczędnościowe** na 4—5%, **wkłady na rachunki bieżące,** oprocentowane od 3% według umowy.

Udziela na dogodnych warunkach kredytu wekslowego, oraz w rachunkach bieżących, uskutecznia wszelkiego rodzaju przekazy, inkasa i akredytywy.

Jako BANK DEWIZOWY zakupuje waluty w szczególności dla gmin, kooperatyw i stowarzyszeń spożywczych.

Dla wszelkich instytucyj społecznych warunki ulgowe.

Godziny kasowe od 9 do pół do 1 w południe. 3993

TŁUSZCZÓW, OLEI, KALAFONIJ

dla przemysłu mydlarskiego i tekstylnego dostarcza wagonami i w mniejszych ilościach ze swoich magazynów w Krakowie, Lwowie, Warszawie, Łodzi i Gdańsku

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE S. A.

Zarząd główny: Kraków, ul. Sławkowska L. 1.

Oddziały:
Warszawa, ul. Świętokrzyska 27; Lwów, ul. Kołłątaja 8;
Łódź, Hotel Victoria; Gdańsk, Hundegasse 46.

Adres telegraficzny: TOHAN Prosimy żądać ofert.
2713 5 5

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE

Kraków, ul. Sławkowska 1 4497 7 10

dostarcza wagonami

ŻELAZA

pochodzenia krajowego, przy krótkich terminach dostawy.

WYDAWNICTWA AKADEMJI HANDLOWEJ W KRAKOWIE.

Opuścił prasę podręcznik szkolny

KORESPONDENCJA KUPIECKA

M. Passakasa, A. Żabińskiego, prof. Akademji handlowej w Krakowie.
Cena egzemplarza 300 Mk.
Zamówienia i ekspedycja (za zaliczką) we firmie:
M. Passakas i Sp., Kraków, plac Marjacki 9.
Do nabycia we wszystkich księgarniach. 1559 22 0

KLOCE BUKOWE

łaty meblowe, okrągłe drzewo sosnowe i olchowe w większej ilości, loco wagon stacji załadowczej, zakupię dla poważnej fabryki. 4768 2 2

S. SKORECKI — WARSZAWA ul. Senatorska 11/21. Telef. 210-33.

Zawiadamiam, że po dłuższej przerwie prowadzę nadal

PRACOWNIE SUKIEN I KOSTJUMÓW

pod osobistem kierownictwem

Polecam gotowe suknie, kostjumy, spódnice.

„WANDA"
4804 1 2 **Karmelicka 28, II p., front.**

L. 9964/1921 4816
I. b.

Obwieszczenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, że celem oddania w przedsiębiorstwo dostawy owsa, siana, koniczyny, słomy równej i mierzwy dla pociągów miejskich, w czasie od dnia 1 października 1921 r. do dnia 30 września 1922 r., odbędzie się w Wydziale I. b. Magistratu (III. piętro, oficyny, drzwi Nr 35) w dniu 20 września 1921 r., t. j. we wtorek, o godzinie 12 tej w południe publiczna licytacja za pomocą opieczętowanych i ostemplowanych ofert.

Oferty należy składać w Wydziale I. b. Magistratu (III. piętro, oficyny, drzwi Nr 35) w powyższym terminie do godziny 12 w południe w dniu licytacji.

Dostawa obejmować będzie w przybliżeniu:

11 000 cetnarów metrycznych siana,
5.500 „ „ owsa,
1.500 „ „ słomy długiej,
1.500 „ „ „ mierzwy.

Gmina miasta Krakowa zastrzega sobie prawo rozdziału dostawy na poszczególne artykuły.

Warunki licytacyjne przejrzeć można w Wydziale I. b. Magistratu w godzinach urzędowych.

Wadjum wynosi 500.000 Mkp.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,

dnia 1 września 1921 r.

WILLĘ

z wolnem mieszkaniem i ogrodem

KUPIĘ.

Zgłoszenia pisemne: B. Jankowski, Kraków-Dębniki, ulica Konopnickiej L. 1. 4682 4 4

WIEDEŃSKA AKADEMJA HANDLOWA

Rok założenia 1857. Rok założenia 1857.

Wiedeń, I., Akademiestrasse 12.

Świadectwa z ważnością państwową. — I. Kurs abiturjentów Dla absolwentów i absolwentek szkół średnich. Trwa od dnia 1-go października 1921 r. do dnia 30-go czerwca 1922 r.

Kursa przed i popołudniowe.

II. Czteroletnia akademja. Początek roku 16 września 1921 r. Warunki przyjęcia: ukończenie szkoły średniej (4 klas).

Wyjaśnienia, prospekty i zapisy co dzień.

4376 2 ? **Dyrekcja.**

Wybitna pianistka z rutyną udziela lekcyj gry na fortepianie. Szlak 21, I piętro. Zgłoszenia między 3—4. 4757 3 3

Sukienki dla panienek i ubranka dla chłopców
oraz płaszczyki ma na składzie Związek pracy polskich kobiet, Kraków, plac Szczepański 3. — Tamże przyjmuje się zamówienia na wszelką konfekcję dziecięcą. — Wykonanie wzorowe, ceny przystępne. 4592 4 8

Do sprzedania na Pomorzu: fabryki maszyn, obuwia, młyny parowe, cegielnie, kamienice z piekarniami, z handlami delikatesów i restauracjami; hotele, kina, browar, kamienice, wille, gospodarstwa; w Zopotach wille, hotele pensjonaty nad morzem. Zgłoszenia: Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 4759 3 ?

Najwyższe ceny za garderobę męską, używaną, w lepszym i gorszym stanie płaci Schmuck, Kraków, ul. Szeroka 22. 4661 7 4

Eksporterzy, właściciele składów mebli

oraz wyrobów koszykarskich we własnym interesie powinni zamawiać wyroby koszykarskie już teraz jeśli je chcą otrzymać na sezon.

SYNDYKAT KOSZYKARSKI S. A.
Kraków, Florjańska 32. Telefon Nr 2237.
Oddziały: Lwów, Poznań, Warszawa, Wiedeń.
4754 3 3

Maszyny stolarskie

heblarki, piły, foczki i t. p.

kupię.

Zgłoszenia pisemne: B. Jankowski, Kraków-Dębniki, ulica Konopnickiej L. 1. 4880 4 4

„LEGES"

PRYWATNA SZKOŁA PRAWA
KRAKÓW, ULICA GRODZKA L. 32, II. PIĘTRO.

Godziny urzędowe od 3—5 po południu.
Kierownik fachowy przyjmuje od godz. 4—5 po poł. we czwartki i soboty.

NOWE KURSA do wszystkich egzaminów i rygorozów prawniczych otwarte zostaną w najbliższych dniach. **WYKŁADY ZBIOROWE** pod kierunkiem wybitnych fachowców. Podręczniki i skrypta do dyspozycji. **Dla zamiejscowych wykłady pisemne.** — Informacje i prospekta bezpłatnie. 4813 8 0

PRACOWNIA CZAPEK

Związku pracy polskich kobiet
w Krakowie, ul. Bracka 8, I p.

wykonuje po najniższych cenach czapki wojskowe, kolejowe, sportowe, cyklistyczne, studenckie, w terminie 24 godzin.

Podejmuje się hurtownych dostaw czapek dla wszelkich instytucyj i sklepów w Krakowie i na prowincji.

Sprzedaje wszelkie dodatki do czapek, jak daszki, paski, potniki, podszewkę, orzełki i t. p. 4110

OGŁOSZENIE.

Dowództwo Okręgu Generalnego Kraków zakupi 20.000 (dwadzieścia tysięcy) podków systemu Lechnera, pod następującemi warunkami dostawy:

1) Podkowy (średnich wymiarów) muszą nadawać się w zupełności dla celów wojskowych, co stwierdzi wydelegowana w tym celu komisja.

2) Dostawa loco Kraków.

3) Kwota zakupna płatna gotówką w walucie krajowej, przy odbiorze podków.

4) Oferty wraz z wzorami wnosić należy do dnia 12 września 1921 r. wprost do Dowództwa Okręgu Generalnego Kraków, referat taborów, ul. Stradom l. 14.

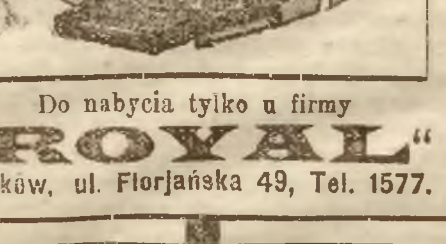
Za dowódcę Okr. Gen.: *Gorecki* płk., mp

Kraków, dnia 29 sierpnia 1921 r. 4636 3 3

NIEDOŚCIGNIONA

i pod każdym względem bez konkurencji jest amerykańska maszyna do pisania, marki 4684

ROYAL STANDARD.

Do nabycia tylko u firmy

„ROYAL"
Kraków, ul. Florjańska 49, Tel. 1577.

TORB PAPIEROWYCH

sklepowych i aptecznych w każdych ilościach i w dowolnych rozmiarach i formatach, z papieru białego i kolorowego, jak również papieru fabryk krajowych i zagranicznych, dostarcza

Pierwsza katolicka fabryka torebek papierowych w Krakowie.

Ceny konkurencyjne. Dostawa natychmiastowa na miejsce lub z wysyłką na prowincję. P. T. Kupcom odpowiedni rabat. Zlecenia przyjmuje firma A. Zembrzycki, Kraków, ul. Florjańska l. 9, lub wprost fabryka, ulica Czarnowiejska l. 30, telefon 1560. 4732

PRACOWNIA POWROŹNICZA

STANISŁAWA KOSTURKIEWICZA

w Bochni — plac Słomiany

wykonuje liny wszelkiego rodzaju i o każdej grubości, sznury terowane i nieterowane, do uszczelnienia rur, instalacyj wodociągów i gazu.

Liny transmisyjne zakłada i skraca na miejscu. 4007

CENY KONKURENCYJNE! CENY KONKURENCYJNE.

Zakład zdrojowy w Żegiestowie

kąpiele gazowo-żelaziste, mineralne i hydropatyczne 4557 2 ?

otwarty do dnia 15 października b. r.

Kąpiele wydaje się w dowolnej ilości. — Od dnia 1 września b. r. pokoje od 100—250 Mkp., utrzymanie w pensjonatach 800 Mkp. dziennie.

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 13 Rzadca Drukarni L. K. Górski